

NAŠ GLAS

SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE

občina krško

Poštnina plačana v gotovini

Št. 17 · Letnik XI · 22. november 1990

Pomoč za prizadete v poplavah

Veliko breme za državo bo že, če bo uredila ceste in ostalo infrastrukturo, prizadetim družinam, ljudem, pa moramo pomagati ljudje

Delavski svet M-Agrokombinata je na eni izmed sej sprejel sklep, da se bodo pri njihovi hranilno-kreditni službi zbirali prostovoljni denarni prispevki, namenjeni za pomoč prizadetim v poplavah. Enak sklep je sprejel na svoji redni seji tudi upravni odbor podružnice SKZ v Krškem.

Sredstva bodo zbirali na posebej za ta namen odprti hranilni knjižici pri hranilno-kreditni službi, kjer je denarne prispevke možno vplačati neposredno oziroma podpisati posebno izjavo, s katero se kmetje odpuščejo delu sredstev pri izplačilu za posamezne pridelke. Obveljal je sklep, da bodo

denar izročali neposredno prizadetim. Imenovan je bil skupni odbor, ki bo skrbel, da se bodo ta sredstva pravilno zbirala in razdelila. V odboru so Janez Abram, Janez Žarn in Toni Koršič.

Vodstvo te akcije poziva vse kmete pa tudi ostale občane, da se tej humanitarni akciji pridružijo, saj so posledice, ki jih je povzročila tokratna povodenj, resnično zastrašujoče, in kdor si jih ni ogledal, ne more o njih imeti prave predstave.

Toni Koršič je bil kot predsednik SKZ Krško skupaj s predstavniki podružnic iz Črnomlja in Metlike v delegaciji, ki je obiskala

prizadete kraje. Skupaj s podpredsednikom SKZ Marjanom Podobnikom so si ogledali prizadeto območje zgornje Savinjske doline. Razdelili so tudi 460.000 dinarjev zbranih sredstev neposredno prizadetim družinam, in sicer vsem, ne glede na to, ali so kmečke ali niso.

Ljudje so pomoči še kako potrebni, saj je veliko družin popolnoma brez strehe nad glavo in ta hip najbolj potrebujejo denar. Z živili so v glavnem že preskrbljeni, saj dnevno prihaja pomoč s po več tovarnjaki hrane. Solidarnost nas je vedno potegnila iz zagate, naj nas še tokrat. Take ali podobne pomoči bomo namreč morda nekoč potrebni tudi sami, zato jo tokrat privoščimo prizadetim.

Akcijo neposrednega razdeljevanja pomoči v zgornji Savinjski dolini kordinirajo SKZ, Zgornjesavinjska pospeševalna služba in krajevni uradi, ki vodijo tudi natančno evidenco o tem.

Delegacija na obisku v Savinjski dolini. (Foto: Mirjam Bezek-Jakše)

Nove telefonske številke reševalne postaje

Zdravstveni dom Krško obvešča, da bodo zaradi priključitve na novo telefonsko centralo od 3. decembra naprej veljale naslednje telefonske številke za reševalno postajo: 21—124, 21—204 in 22—281. Te številke bodo nadomestile do sedaj veljavne: 31—124, 31—310 in 31—311. Telefonska številka nujne pomoči ostane še naprej številka 94!

V poplavah prizadete družine so dobile najnujnejšo pomoč

Med organizacijami, ki se vključujejo v odpravljanje in saniranje posledic poplav v noči od 1. na 2. november, je tudi Center za socialno delo. Dežurno službo centra je o grozeči nevarnosti poplave ter o najbolj prizadetih družinah obvestila Postaja milice Krško.

Popolnoma je poplavelo stanovanjski objekt v Ribiški 2, v katerem je bivalo 6 družin. Voda je tem stanovalcem v veliki meri uničila tudi stanovanjsko opremo, oblačila, obutev, skratka vso njihovo imovino.

Že ponoči so gasilci iz Dolenje vasi rešili pred poplavo mater in hčer, katerima je njuno stanovanjsko hišo v Pesjem voda popolnoma zalila. Obema so začasno prenočišče nudili v Gasilskem domu v Dolenji vasi. Poplava je močno ogrozila tudi 4-člansko družino, stanujočo na Valvazorjevem nabrežju.

Že prve ugotovitve so pokazale, da je 8 družin z 20 družinskimi člani iz navedenih stanovanjskih objektov naravna ujma najbolj prizadela. Ostali so brez stanovanja, opreme in osebnih stvari.

Komisija je škodo na teh objektih in opremi ocenila na 509.880,00 din. Vodilo pri ocenjevanju je bilo zagotovitev minimalnih pogojev za življenje.

Komisija ni ocenila stanovanjskega objekta v Ribiški 2. Menila je, da v tem stanovanjskem objektu stanovalci nimajo več osnovnih pogojev za življenje in v njega tudi zaradi stalne poplavne ogroženosti ni več smiselno vlagati. Tri stanovanjske objekte v Pesjem in na Valvazorjevem nabrežju pa je nujno sanirati, stanovalce pa začasno izseliti.

Pomoč prizadetim družinam je potekala kontinuirano. Izvršni svet SO Krško je centru naložil za koordiniranje aktivnosti in pomoči tem družinam.

Prvo pomoč ob poplavi so prizadetim nudili njihovi svojci. Dve družini smo začasno nastanili v Domu upokoencev Krško, tretjo, to je zakonca, pa v stalno oskrbo v Domu upokoencev v Črnomlju. Deklici iz Valvazorjevega nabrežja smo začasno namestili v rejniško družino. S strokovno službo centra je pri delu in izbiri ustreznih oblik pomoči družinam ves čas aktivno sodelovala OO RK.

Olga Gorenc

Pomoč družinam bi lahko opredelili z naslednjimi oblikami:

1. zagotovitev stanovanj 4 družinam,
2. pomoč 2 družinam pri sanaciji stanovanjskih objektov,
3. denarna pomoč za nabavo opreme za stanovanje,
4. zagotavljanje denarnih in materialnih pomoči za prehrano, oblačila, obutev in osebne potrebe,
5. zagotovitev in plačilo oskrbe 3 družinam, nameščenim v domu upokoencev.

Iz sredstev socialnega skrbstva in iz sredstev občinskih priznavalnin smo kot prvo pomoč družinam izplačali skupaj 28.400,00 din ter poravnali oskrbno v obeh domovih. Izvršni svet SO Krško je ogroženim družinam namenil 70.000,00 din za opremo sta-

novanj. Tudi ta znesek je bil v celoti namen-sko porabljen. Sočasno je potekala tudi aktivnost OO RK Krško, ki je prizadetim družinam razdelila posteljnino in brisače v skupni vrednosti cca 30.000,00 din.

Od 4 družin so 3, ki so potrebovale stanovanje, tega že dobile, ni pa še stanovanja za upokojenca, ki živi v izjemno neugodnih razmerah in bo zanj nujno najti rešitev takoj. Pričeli smo tudi sanacijo objektov za obe družini.

V akcijo pomoči občini Krško ob poplavi se je vključila tudi Skupščina občine Metlika, ki je v ta namen nakazala 50.000,00 din.

Posebno priznanje gre ekipi Studia D, ki je izvedla humano akcijo pri zbiranju prispevkov za v poplavi prizadete družine v vseh treh posavskih občinah. V akciji je bilo zbrano 1.044.000,00 din. Do sedaj dotečeni denar v znesku 600.000,00 din je Studio D po dogovoru med občinami že nakazal vsem trem občinam v enakih deležih, to je po 200.000,00 din. Preostali denar pa so sklenili nakazati občini Sevnica.

Prejeta sredstva Skupščine občine Metlika in Studia D smo namenili za ureditev stanovanj in nabavo stanovanjske opreme 3 družinam ter za sanacijo stanovanjskih objektov 2 družinam.

V imenu prizadetih družin se vsem, ki so doslej sodelovali pri odpravi posledic in pomoči družinam ob poplavi, lepo zahvaljujemo.

Za CSD:
Olga GORENC

Po povodnji:

Počistite naplavljen in polomljen les!

Zadnje neurje je ob bregovih reke Save pustilo pravo razdejanje. Med drugim je voda naplavila precej lesa, prinesenega iz Savinjske doline, nekaj pa ga je polomila tudi v naših krajih. Vse to kazi podobo rečnih obrežij, hkrati pa les tudi počasi propada. Lastnika topolovega nasada (GG Brežice in podjetje Videm) svoje parcele že čistita. Rešena hlovovina bo šla v prodajo, ostalo pa bo prevzel za predelavo Videm.

V izvršnem svetu SO Krško menijo, da bi podobno lahko storili tudi lastniki zasebnih parcel ob reki, ki bi s pravilom lesa pridobili nekaj kurjave, odstranili vsaj del posledic vodne ujme in uredili okolje pred spomladanskim čiščenjem travnikov.

Pri tem naj vsekakor vsi udeleženci upoštevajo navodila in predpise o varstvu pri delu, saj nikakršna korist ne more nadomestiti poškodb, ki nastane zaradi nesreče pri delu!

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS — SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE: Izdaja: Indok center skupščine občine Krško — Naklada: 2100 izvodov — Odgovorni urednik: Ivan Kastelic — Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, Telefon: (0608) 31-768 — Grafična priprava DIC — Grafika, Novo mesto — Tisk: Tiskarna Novo mesto — Glasilo je oproščeno

temelnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega komiteja za informacije št.: 421-1/72 z dne 5. marca 1980 — Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. Rokopisov in slik ne vračamo.

Tudi v Posavju bodo pregledali sumljive naplavine

V zadnjem času se je že tako povečani skrbi za ogroženo podtalnico po novembrski tragediji s poplavami pridružila še upravičena bojazen za našo zemljo. Dejstvo je, da sta narasli reki Sava in Krka razen škode, povzročene kmetijstvu — voda je vdiral v gospodarska poslopja in hleve, preplavljala še nepospravljene gomoljčnice — povzročila tudi veliko škodo na kmetijskih zemljiščih. Nanje so narasle vode prinašale različne naplavine.

Najmanjšo škodo so povzročile lahke naplavine, kot so les, plastika, vejevje in podobno, kar je mogoče odstraniti z ročnim čiščenjem zemljišč. Kjer se je voda zadrževala dalj časa, je rodno zemljo bolj ali manj na debelo pokril material, ki ga je voda nosila s seboj. Tako so nekatera zemljišča prekrita z nerodovitnim muljem, druga s peskom.

Postopek sanacije tako prizadetih zemljišč je odvisen od debeline plasti nanosa in vrste materiala. Če je nanos iz nekaj centimetrov

debele plasti mulja, ga lahko vsega brez večje škode zaorjemo v ornico, ki bo v dveh do treh letih ob pravilnem gnojenju spet v polni rodni moči.

Če so naplavine prodnate ali kamnite, je treba mehansko odstraniti ves sloj naplavine, ker v nasprotnem primeru ob oranju uničimo kvaliteto kmetijsko zemljišče. To velja tudi za vse druge obdelovalne površine.

Poseben problem pa bi lahko predstavljali morebitni nanosi strupenega mulja, predvsem tistega, ki vsebuje težke kovine in cianide. Tega je voda odnašala iz različnih nepravilno urejenih deponij, iz čistilnih naprav kemične in ostale industrije. Takšen mulj lahko trajno zastrupi kmetijska zemljišča in ga je potrebno posebno pozorno očistiti, čeprav ga je na zemljišču le zelo tanka plast.

Po določenih republiške uredbe o ugotavljanju onesnaženosti kmetijskih zemljišč, ki je bila sprejeta v letošnjem letu, so tla onesnažena takrat, kadar vsebujejo toliko škodljivih snovi, da se zmanjša njihova samoočiščevalna sposobnost, poslabšajo fizikalne, kemične ali biotične lastnosti, onesnažuje podtalnica oziroma rastline, ali je zaradi škodljivih snovi kako drugače okrnjena trajna rodovitnost tal. Onesnaženost tal se ugotavlja z analizami.

Biotehniška fakulteta v Ljubljani — **Katedra za pedologijo bo opravila natančne analize sumljivih naplavin na poplavljenih območjih tudi v Posavju.** Glede na rezultate analiz bo potem medobčinska kmetijska in vodnogospodarska inšpekcija odredila čiščenje zemljišč. Rezultati analiz bodo znani že

čez nekaj dni. Upamo pa, da ne bodo ugotovili čezmerne onesnaženosti tal, saj so neoporečna tla prvi pogoj za pridelavo kakovostne hrane.

Kmetijska in vodnogospodarska inšpektorica
Mira Čuček, dipl. inž. agr.

Savaprojekt ponuja pomoč

Poplavne vode so odtele, škode, ki so jo pustile za sabo, pa še lep čas ne bo mogoče do konca popraviti. V projektantski organizaciji **Savaprojekt**, ki je bila v naši občini med hujše prizadetimi, so se ravno zaradi tega odločili, da bodo po svojih zmožnostih pomagali poplavljenecem v Posavju. Na predsednike vseh posavskih občin so naslovili ponudbo, da bi prizadetim pomagali v vrednosti projekta, nadzora ali nasvetov za eno stanovanjsko hišo. Z občinskimi izvršnimi sveti se bodo dogovorili o konkretnih oblikah pomoči posameznim družinam, podjetjem, društvom ali drugim, ki jim bo vsakršna pomoč še kako dobrodošla.

SDP za poplavljenice

Po sklepu svojega predsedstva je občinska organizacija Stranke demokratične prenovе Krško na račun Rdečega križa Slovenije nakazala 10.000 din za pomoč prizadetim v poplavih. Vodstvo stranke poziva še svoje člane, naj se, kolikor je to mogoče, vključijo v odpravljanje posledic te nesreče, in to predvsem z materialom, če želijo neposredno pomagati lokalnemu prebivalstvu.

Center za socialno delo zbira oblačila in igrače

V ponedeljek, 19. novembra, so prostovoljci Centra za socialno delo Krško izvedli akcijo zbiranja rabljenih igračk in oblačil. Odziv med ljudmi je bil velik, vsem smo za prineseno zares hvaležni.

Igrače so namenjene vsem tistim otrokom, ki živijo v družinah s slabimi ekonomskimi razmerami, ki jim denar zadostuje le za zagotavljanje osnovne eksistence. Na enak način bo razdeljen tudi del zbranih oblačil.

Oblačila vseh tistih, s katerimi smo se posebej dogovorili, pa bomo po res minimalnih cenah (od 1 do 100 din) prodajali na tržnici na Vidmu v nedeljo, 25. novembra od 9. do 13. ure.

Pričakujemo tudi, da bodo ljudje sami prinesli oblačila in skušali zanja najti kupce ali si jih izmenjavali med seboj.

Želimo, da bi takšen »boljši sejem« resnično zaživel, da bi ga ljudje vzeli za svojega. Menimo, da bi mnogim družinam v trenutni krizi to olajšalo prenovo garderobe, saj tovrstni nakupi običajno hudo posežejo v že tako prazne žepe.

Pričakujemo odziv in vabimo vse, da postojite ob naših stojnicah.

Center za socialno delo Krško

Bera prvega dne akcije zbiranja oblačil. Pridružite se tudi vi!

Še o poplavah

Ob zadnji povodnji so se med očitki pojavili tudi taki, da je civilna zaščita odpovedala. Zato smo se pri predsedniku IS SO Krško Francu Černeliču pozanimali, kaj o tem misli, saj je vendarle povsem od blizu spremljal dogajanje.

Treba je pač poznati funkcijo civilne zaščite in vedeti, kdaj ta začne delovati: takrat, kadar občani in organizacije ne morejo več sami reševati problemov. Tokrat se je to zgodilo in izvršni svet je sprožil akcijo obveščanja in spremljanja. Ogrožene krajevne skupnosti so organizirale svoje ljudi in ti so si med seboj pomagali. Torej je ta funkcija stekla!

Gasilska društva so po svojem namenu, ustroju in tudi po načelih humanosti pomagala učinkovito. Končno so njihovi člani tudi najbolje opremljeni, čeprav ne ravno za katastrofe takih razsežnosti, ker je to pač nemogoče. Nemogoče se je pripraviti na maks-

imalne katastrofe, ker bi to pomenilo angažiranje veliko sredstev, ki bi lahko desetletja ostala neuporabljena. Tako bogati pač nismo. Opremljeni smo za neko povprečno neugodo, saj pri pripravah nihče niti ne razmišlja o najhujšem spletu negativnih okoliščin. Seveda je pa lahko očitkov z drugega zornega kota veliko in res se da iz vsega tega skupaj marsičesa naučiti. Morda tudi predvidevanja najslabše možne variante, čeprav se takrat itak ne da kaj dosti napraviti — razen pravočasnega umika in kasnejše sanacije. Sanacija pa je proces, ki še traja. Na izvršnem svetu še vedno zbirajo informacije in skušajo pomagati tem, kjer je to potrebno.

Zato bi težko trdili, da je civilna zaščita tajila, saj kot masa niti ni bila vpoklicana. Njena raven storitev je tudi zanesljivo nižja, kot jo lahko zagotovijo specializirane organizacije: gasilci, zdravstvo, Rdeči križ... Ti so pač bolje organizirani in so pripravljeni na takšno izredno stanje.

Po izidu šestnajste številke Našega glasa smo dobili nekaj pripomb, češ da nismo zapisali ničesar o poštrevnosti nekaterih ljudi, ki so veliko pomagali ogroženim in prizadetim ljudem ob Cesti krških žrtev. Med takimi sta zanesljivo tudi gospoda Jože Cvar in Metod Šonc. Obrtna zadruga Resa in krško obrtno združenje sta namreč sila učinkovito organizirala solidarnostno pomoč pri odstranjevanju naplavin in čiščenju prostorov... Žal je očitno bila učinkovitejša skromnost omenjenih gospodov kakor naša vztrajna prizadevanja, da bi ju našli in dobili podrobnejše informacije o tem. Verjetno pa ne gre samo za njiju, ampak še za mnoge ljudi, ki so (tako kot običajno v življenju) anonimno pomagali zato, da bo človeku v stiski lažje in jim itak nikoli ne bomo mogli izreči pravega priznanja in zahvale.

Katoliški duhovniki krške občine:

O stičnih točkah z oblastjo in problemih pri svojem delu

»Kot vam je znano, so doslej stiki med verskimi skupnostmi in družbo v glavnem potekali v okviru skupščinske komisije za odnose z verskimi skupnostmi, pa tudi v okviru posebne komisije, ki jo je vodila bivša občinska konferenca SZDL. V času po zadnjem pogovoru z vami, po običajnem novoletnem srečanju, so se v naši družbi zgodile velike spremembe... Nekako tako je zastavil uvodno besedo predsednik SO Krško Vojko Omerzu, ko je pozdravljal predstavnike Rimskokatoliške cerkve na pogovoru, ki naj bi dosedanje (predvsem protokolarno) sodelovanje med to institucijo in družbo postavil na nove, konkretnije temelje. Udeležencem je predstavil delovanje političnega in delegatskega sistema v naši družbenopolitični skupnosti, na kratko se je dotaknil tudi vseh političnih strank, udeleženi v sistemu odločanja in življenju naše občine, ter gospodarske krize in problemov, s katerimi se ubada naše gospodarstvo. Napovedal je »iz dneva v dan večje socialne probleme, ogrožena številna delovna mesta, liste čakajočih na zaposlitev...«.

Po besedah predsednika Omerzua so udeleženci dosedanjih novoletnih srečanj med predstavniki verskih skupnosti in družbenopolitične skupnosti ta srečanja ocenjevali za čedalje boljša in na njih so nakazovali probleme, ki naj bi se jih z obojestransko dobro voljo dalo hitreje razrešiti. Srečanje naj bi v bodoče sodelovanje prineslo več konkretne- ga kot splošnega, zato je besedo prepustil predvsem duhovnikom samim.

Videmski dekan g. J. Zorko

Duhovniki — bili so vsi razen enega, ki je bil zadržan — so seveda prišli na dan z vrsto predlogov in problemov, s katerimi se ubadajo. Nekatere so predstavili že na dosedanjih novoletnih srečanjih in očitno vseh zadev še niso uspeli urediti. Zato so jih ponovno nanižali. Gre za vrsto pravno-lastniških razmerij, ki jih dosedanja oblast ni uredila ali jih je le na pol. Za nacionalizirano ali odvzeto premoženje, na primer, ni formalnih postopkov izpeljala do konca ali dokumentov sploh ni uredila, problemi so tudi okrog lastništva, uporabe, najemnine in upravljanja pokopališč. Tudi same pogrebne slovesnosti so bile tako urejene, da je bil pri cerkvenem pogrebu križ v podrejenem položaju, da pogrebci v uniformah niso smeli biti navzoči pri maši, da na pokopališčih ni bilo ustreznega ozvočenja niti ob prazničnih obredih in da na marsikaterem pokopališču ni niti skromnega prostora (oltarja) za pogrebno mašo. Družno so ugotovili (na sestanku so bili namreč navzoči tudi predstavniki izvršnega sveta in SKD — odbora Krško), da je izbira med verskim ali posvetnim pogrebom izključno stvar pokojnikove želje, da pa se potem tej želji prilagodi tudi razpored obeležij v pogrebnem sprevodu. Te in nekatere druge spremembe bodo vnesli tudi v pred leti sprejet občinski Odlok o pogrebnih svečanostih. Ravno tako bodo postopoma, s skupnimi prizadevanji in sredstvi dozidali ali preuredili mrliške vežice, tako da bo v (ob) njih tudi (večnamenski) prostor za oltarjem, kjer bo možno opravljati pogrebne maše. Tako se bodo pogrebci ognili nepotrebnim sprevodom po naseljih.

Šentjernejski dekan g. T. Trpin

Predsednik IS F. Cernelič, pater Metod in dekan Zorko

Problem vzdrževanja cerkva je prišel na dan na svojevrsten način: predsednik skupščine je izrekel javno in uradno priznanje duhovnikom (njihovim upravljalcem) za opravljeno delo pri varovanju tega dela naše zgodovinsko-kulturne dediščine. Dekan z Vidma, gospod Zorko, je poudaril, da si nekateri med njimi resnično zaslužijo priznanje zaradi svoje prizadevnosti in požrtvovalne vztrajnosti pri tem delu, sicer pa da sodi to, poleg oznanjevanja vere, med njihove osnovne zadolžitve, zato posebnih priznanj niti niso vajeni. Je pa kmalu zatem dodal, da ima njihova dekanija 67 cerkva in da je na njih za preko 4 ha samo streh. Vzdrževanje vse te kulturne dediščine je bilo doslej za slovensko Cerkev kot upravljalca težko breme in zaradi tega si sedaj obetajo boljše čase s povrnitvijo vsaj dela odvzetega premoženja. Tudi sicer bi se morali tega dela lotiti — načrtno, smotno in organizirano, s čimer bi gotovo znižali stroške. Med svojevrstne premoženjske zahteve Cerkve sodi tudi brestaniška Pieta, plastika zelo velike kulturne vrednosti, ki so jo pred desetimi leti prijazno posodili ljubljanski Narodni galeriji (»Samo za razstavo!«), sedaj pa je nikakor ne morejo dobiti nazaj. Nesrečna usoda pesti tudi pokopališče

trapistov pri brestaniškem gradu, ki ga je prešel plevel, a zanj bodo verjetno lahko poskrbeli (če ne drug) nekdanji lastniki. Objekti namreč niso bili ne formalno odvzeti ne nacionalizirani, zato bo red trapistov zahteval njihovo vrnitev.

Ob razpravi o cerkvenem premoženju je beseda seveda nanelsa tudi na gospodarjenje in na poglobljajočo se krizo, v kateri bi lahko pozitivno vlogo odigrala tudi Cerkev. Po besedah njenih predstavnikov sami itak ne morejo obdelovati in upravljati premoženja, ker za to trenutno nimajo dovolj ne znanje ne kadra. Razen možnosti, ki jih nudi oblika organiziranja, pred leti že uspešno preizkušenih duhovniških kolektivov, pa bi bila celotni družbi in marsikateremu posamezniku dobrodošla pomoč kakršnakoli oblika organiziranja javnih del na teh posestih, oblik izobraževanja, otroškega varstva in še česa. Pri izobraževanju se seveda niso mogli ogniti večnemu problemu — potrebi po uskladitvi urnikov v šolah in pri verouku, avtobusnih vozniških redov ter, seveda, potrebi po ekumen-

Soseda — Senovčana sta se domenila za sodelovanje

ski vzgoji šolarjev in praktičnim zamislim za njeno izvedbo v šolah.

Po vojni so župnijski upravitelji morali

krajevnim uradom (za tri leta, za prepis!) posoditi svoje matične knjige. Nekateri so jih iz previdnosti raje sami dali prepisati. Tisti jih

Križi in drobne lučke v gozdu

Tik pred dnevom mrtvih so Slovenski krščanski demokrati, odbor Krško, postavili križe in tudi skromno okrasili skupinske grobove tisočev pobitih po zadnji vojni. Za enkrat so to opravili samo na treh največjih grobiščih v krški občini: v Mrtvicah in na dveh mestih v Krakovskem gozdu. Spomladi nameravajo obeležiti grobišča tudi drugod, saj vemo, da je takih prostorov v naši občini veliko. Predvsem pa bo gotovo treba poiskati skupno rešitev z oblastmi iz sosednje Hrvaške in od drugod, ker je bilo med pobitimi veliko njihovih ljudi. Tisti, ki se s to problematiko ukvarjajo, menijo, da bo najbolje za vse te nesrečne žrtve urediti skupno kostnico. (Foto: Slavko Sintič)

Skromen obred v Krakovskem pragozdu

sedaj imajo, med ostalimi pa je menda malo kateri, kljub zahtevam, še videl svoje dokumente. Vsekakor pa gre za bogastvo neprecenljive kulturne in zgodovinske vrednosti, saj so te knjige datirane z letnico 1721, v Krškem pa so jih vodili celo od 1614.

Končajmo ta zapis s kančkom razprave o osnutku nove Ustave Republike Slovenije. Tako duhovnike kakor tudi vernike je zbudilo v oči ustavno določilo (5. člen), po katerem je Cerkev ločena od države. Cerkev naj bo pri opravljanju svojega poslanstva svobodna, so dejali, in duhovnik ni nikakršen sovražnik države. Poklicno vodstvo Cerkve naj le bo ločeno od države, če je s tem mišljena oblast, saj po njej niti nimajo niti ne smejo imeti aspiracij. Formulacija, ki ločuje družbo in verske skupnosti, pa postavlja verujoče državljane izven družbe. Teh »drugorazrednih državljanov« pa je v naši družbi 80 %. Zato so s sestanka poslali ustrezni komisiji za vodenje javne razprave o ustavnem osnutku tudi zahtevo, da te pripombe upošteva.

Zbor borcev NOB iz Posavja

V Krškem je bil 19. novembra letos zbor borcev — predstavnikov vseh treh organizacij iz Posavja, brežiške, krške in sevniške. Zbora se je udeležilo 120 članov občinskih konferenc. Sodelovali pa so še člana predsedstva republiškega odbora ZZB NOV Slovenije Tilka Blaha in Tone Gošnik in gospod Danilo Siter, predsednik komiteja za družbene dejavnosti in član IS SO Krško.

Zbor je bil sklican predvsem zaradi razprave o predlogih in pripombah k osnutku Ustave Republike Slovenije in zavzemanja stališč do aktualnih političnih dogajanj. V živahni, a umirjeni in strpni, vsebinsko bogati razpravi je zbor podprl vsa stališča republiškega odbora glede pripomb k osnutku Ustave. Podprl je osnovne opredelitve osnutka in izrazil pripravljenost za sodelovanje v razpravi o njenem dokončnem oblikovanju. Soglasno so udeleženci ugotovili, da osnutek ne zagotavlja nujne ustavne podlage za urejanje položaja borcev in žrtev fašističnega preganjanja. Izrazili so tudi zahtevo, da se opredeli odgovornost države za spominska obeležja in grobove borcev NOV doma in na tujem.

Razprava je pokazala vso globino doživljanja sodobnih, predvsem političnih delitev znotraj Jugoslavije, pa tudi spoznanje, da ne smemo dovoliti podiranja mostov, ki nas vežejo na ostale narode, s katerimi smo zgod-

V prvi vrsti predsednik OO ZZB NOV Krško Stane Nunčič

vinsko in ekonomsko povezani ob življenju na istem geografskem prostoru. Prav tako je bila jasno izražena misel, da kakršna koli povezanost v bodočnosti ne sme biti na škodo polne suverenosti slovenske države.

Razprava je pokazala odklonilen odnos do ponovnih delitev med obema stranema, ki sta bili sprti med vojno, saj je ponesrečen poskus »sprave« te delitve marsikje ponovno oživil. Temu so botrovali mnogi poskusi ne-

argumentiranega ocenjevanja in ne dovolj raziskanega povojnega dogajanja in po drugi strani negiranja pomena NOB in vsega povojnega, tudi pozitivnega razvoja.

Glede konfliktnih odnosov med vojaškim vrhom in našo vlado je razprava poudarjeno pokazala vso zaskrbljenost, ki nas ob tem preveva, in opozorila na nujnost strpnega in nestranskarskega reševanja tako občutljivih in lahko usodnih vprašanj.

Na zboru so borci izrazili željo, da bi v prihodnjem letu vlada zagotovila potrebne pogoje za dostojno počastitev 50. obletnice začetka boja slovenskega naroda na strani

antifašistične koalicije za preživetje in ohranitev svobode. Če tega boja ne bi zmagovito izbojevali, tega naroda ne bi bilo več.

Ob zaključku je zbor toplo sprejel besede

gospoda Danila Siterja, ki je udeležence pozdravil in pozitivno ocenil vsebino razprave na zboru in pripravljenost na ustvarjalno sodelovanje.

M. Preskar

Odnosi s SSKD Simon Jenko:

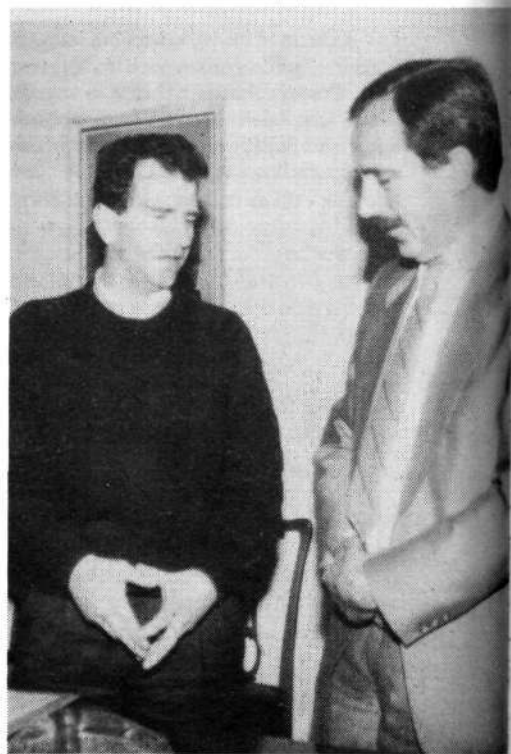
»Naše delo bo poplačano čez dvajset let!«

»Vsi mi, ki živimo in delamo v Nemčiji, smo približno enako stari in vsak med nami sam zase ne potrebuje društva in ne česa drugega. Vendar smo nekako poklicani, da ohranimo, kar imamo, ne glede na to, da so to »samo« slovenska društva v Nemčiji, Franciji... Čez 20 let nam bodo še kako potrebna, ko bodo naši otroci, ki so danes stari 15, 20 let, imeli svoje otroke. Poglejte, kaj se danes dogaja čez Lužo: tam tudi po štirih generacijah mladi Slovenci bolje govorijo slovensko kot pa otroci nekaterih staršev, ki so pred 20 leti odšli v Nemčijo. To bo čas še sam prinesel, naša naloga pa je, da živo vez medtem ohranimo.«

Nekako tako je zaključil **podpredsednik Slovenskega športnega in kulturnega društva »Simon Jenko« iz Nürnberga, Franc Glavač**, svoj nagovor, ko sta s predsednikom Vinkom Steinerjem izročila spominsko darilce in zahvalo zadnjemu predsedniku nekdanje OK SZDL Krško (ki je društvu bila pokrovitelj), **Branku Pircu**. Do sodelovanja med občino Krško in tem društvom v Nemčiji je leta 1982 prišlo bolj ko ne slučajno. »Pri vsem tem si nam pomagal ogromno, ne le po dolžnosti — kot človek si nam pomagal, in tega se bodo naši člani vedno spominjali. Za to ti hvala!«, je Franc Glavač prenesel besede ostalih članov društva, ki so tudi zbrali denar za darilo.

V času od spomladanskih volitev pa do sedaj, ko so naše predstavnike povabili na občni zbor SKŠD Simon Jenko (2. 11. 90), je v medsebojnih stikih pač prišlo do premora, sedaj pa so očitno ponovno v popolnosti zaživeli in s skupnimi prizadevanji bodo morda tudi prinesli obojestransko korist. Občnega zbora sta se udeležila podpredsed-

nika krške občinske skupščine in njenega izvršnega sveta, **dr. Stane D. Sunčič** in **mag. Stanislav Čuber**, na delovni dogovor pa sta v Krško (5. 11. 90) prišla **Vinko Steiner** in **Franc Glavač**. Na tem srečanju so skušali poiskati konkretne možne oblike sodelovanja in pomoči, ki bi jo krška občina lahko nudila društvu zlasti pri ohranjanju vezi med domovino in njihovim podmladkom. Tako so med možnimi oblikami sodelovanja našteali izmenjavo otrok v kolonijah, pomoč pri pripravi kulturnih prireditev, letovanje za cele družine, pomoč pri uvajanju mlade folklorne skupine... Pri vsem tem je seveda v prvi vrsti pričakovati največ od izmenjav skupin otrok, tako da bi ti gostovali pri vrstnikih, saj če so v lastni — zaključeni skupini, še vseeno med seboj govorijo nemško. Pomoč njihovi slovenski dopolnilni šoli bo predvsem, če se bodo otroci skozi druženje z vrstniki, ki njihovega jezika ne obvladajo, morali sporazumevati v slovenščini; ne glede na to, da se bodo pri tem le zabavali, učili folklornih plesnih korakov ali počeli karkoli.

Franc Glavač se je toplo zahvalil Branku Pircu za pionirsko delo pri navezovanju stikov.

Trenutno odrasle člane društva tare to, da se jim njihovi otroci neradi pridružijo, ker imajo pač povsem drugačne želje in okuse od odraslih in za njihove pojme folklorja ni zabava.

Letna skupščina v Nürnbergu, ki sta se je udeležila gospoda Sunčič in Čuber, je pokazala, da se naši ljudje, zaposleni v tujini, izredno zanimajo za dogajanje doma, da natančno pretehtajo vsako besedo, ki jo v skupščinskih klopeh izrečejo poslanci, in da so tudi seznanjeni z dogajanjem, saj spremljajo tako različno politično obarvane jugoslovanske časopise kot tudi različne radijske in TV programe. Predvsem spremljajo domači tisk bolj kot tujega, ker jih zanima, kaj TA piše o dogajanju doma, v društvu pa je precej Stajercev iz Maribora in Posavcev. Zahtevajo intenzivno kulturno življenje, v razpravah o poročilih in o delu posameznih društvenih sekcij so (po besedah dr. S. D. Sunčiča) sodelovali z živim zanimanjem, z veliko idej in tako, kot da so vsi aktivni člani vseh delovnih skupin. Več si želijo nastopov svojih članov in pri nas, v domovini, je bil odziv nanje izreden, nad obiskom v Nemčiji pa so nekoliko razočarani. Med oblikami pomoči naše občine — pokroviteljice — naj bi zato bilo tudi sodelovanje v pripravi na izvedbo enega izmed odrskih del, s katerim bo njihova dramsko — recitatorska skupina nastopila prihodnje leto na meddruštvenem srečanju v Nemčiji. »To je priložnost,« komentira gospod Sunčič, »ne le zanje in za naše obojestransko sodelovanje, pač pa tudi za svojevrstno predstavitev naše družbenopolitične skupnosti slovenski javnosti na celotnem nemškem govornem področju. Razen tega se takih manifestacij udeležujejo nekatera slovenska društva iz Francije, ne nazadnje pa tudi predstavniki nemških oblasti.« Zato so po pogovoru v Krškem zastavili tak mini program sodelovanja, ki terja v prvi vrsti dobro voljo, znanje in delo, ne pa denarja.

Pri nas je morda prevladoval vtis, da se rojaki na tujem pehajo samo za dvig svojega standarda. Po vtisih, ki sta jih predstavnika naše občine posredovala z letne skupščine SKŠD v Nürnbergu, je bilo pred dvorano videti take avtomobile, kakršnih je pri nas le nekaj. Tudi tam so dragi in če si jih naši ljudje lahko privoščijo, to pomeni, da so si soliden standard že ustvarili. Kljub temu se ne odreka medsebojnemu druženju v »svojem Jenku«, kot se radi izrazijo. Zelo radi so svoj življenjski slog prilagodili in del prostega časa žrtvujejo za sobotna srečanja, vaje, treninge, organizacijo veselja za splošno dobrobit (tudi) društvene blagajne, ki vse od opreme prostorov še ni poslovala z izgubo!

Vse to pove, da so kljub dolgim letom dela v tujini še vedno čvrsto vezani na domači kraj in da so sami zainteresirani za vcepljanje enakega odnosa tudi pri svojih otrocih. Skrbi jih njihova nezainteresiranost za delo in življenje v društvu, med drugim tudi zato, ker se

»Radi bi vam zagotovili, da je Slovenija še vedno vaša domovina in da imate enake pravice kot mi, ki v njej stalno prebivamo.

Sodelovanje med vašim društvom in našo občino želimo še naprej razvijati, zato upamo, da nam bodo pravni akti nove zakonodaje to sodelovanje omogočili in zagotovili skrb za naše rojake povsod po svetu.

Nismo prišli, da bi vam karkoli obljubljali ne da bi vas o čemerkoli prepričevali. Zavedamo se, da je vaš življenjski standard precej višji od našega, zato si bomo prizadevali, da s skupnimi močmi izgradimo sistem, ki bo omogočil urejeno delovanje države na vseh področjih. Upam, da bo takrat naša skupna domovina postala kraj, kamor se boste z veseljem vračali in tu tudi ostali. (Iz govora S.D. Sunčiča na občnem zboru SKŠD Simon Jenko)

zavedajo, da po združitvi Nemčija ne bo več tisto, kar je bila! **Stane D. Sunčič:** »Nemci se bodo morali začeti zapirati vase. Čut obveznosti do vseh narodov, ki pri njih prebivajo, bo sedaj, ko se je Vzhodna Evropa odprla, odpadel ali bo vsaj močno zmanjšan. Berem, da sedaj njihova skrb velja Nemcem, ki živijo ob Dnjepru, Volgi in drugod v Vzhodni Evropi, in to v katastrofalnih razmerah. Do teh svojih sonarodnjakov pač čutijo določeno obveznost, ki je pa doslej zaradi objektivnih razmer niso mogli izpolniti. Sedaj ovir ni več in oni bodo morali tem svojim ljudem ponuditi (tako kot mi našim) aktivno sodelovanje. Tudi Slovenci morajo začutiti, da izvirajo iz naroda, ki je organiziran, pravno urejen, ki ima interes zanje — ne le skozi denarna nakazila, pač pa tudi skozi skrb matične države zanje, za vse, ki živijo vsepovsod po svetu. Ta obveznost ne odpade niti takrat, ko ti izseljenci, delavci na začasnem delu, spremenijo državljanstvo. Ljudi lastne narodnosti lahko še vedno povežemo s svojo dužbo, zlasti če oni to želijo.«

Zaradi tega v SSKD Simon Jenko sila pozorno spremljajo dogajanje doma. Zavedajo se, da smo v strahotnih težavah, in bojijo se, da bi zaradi ukvarjanja z lastnimi spremembami skrb Slovenije zanje preprosto usahnila, da je več ne bo. Naša delegacija jim seveda ni mogla ničesar obljubiti, saj to niti ni bil namen obiska v Nürnbergu. Po srečanju v Krškem (8. 11. 90) pa je nastal že omenjeni delovni program. Res je tudi, da procesov pri nas ne spremljajo s toliko evforije, kot jih mi, saj iz evropskih izkušenj vedo, da je vse zapleteno, da ni nič preprosto, da je treba trdo in veliko delati, če naj se stvari malo premaknejo.

S. D. Sunčič: »Upam, da bomo naše sodelovanje nadaljevali tudi z naslednjim korakom — v drobnem gospodarstvu, industriji — z jasno opredeljenimi vizijami, utemeljenimi na zakonih! Razgovori na podlagi zakonskih določil, ekonomskih analiz, izde-

lanih programov... morajo postati naša stalna praksa. V naših bodočih medsebojnih stikih moramo imeti pripravljene odgovore — točne, natančne, strokovne — na vsa njihova vprašanja. Tudi zahvala g. Branku Pircu pove, da mi nismo več na začetku, ampak skušamo začeto delo čim bolj nadaljevati. Zavedati se moramo, da gre za veliko sredstev, s katerimi ti ljudje razpolagajo, in so zainteresirani za investiranje pri nas ne le kot rojaki, pač pa tudi kot poslovneži, ki morajo svoj kapital nekako obračati!

Franc Glavač, začetnik akcije sodelovanja, dolgoletni predsednik in sedanjí podpredsednik SKŠD Simon Jenko v Nürnbergu: »Mislim, da lahko s ponosom povem, da ni le naša ocena, da so odnosi med SKŠD Simon Jenko in občino Krško taki, da so lahko zgled mnogim drugim. Delali smo pač to, kar ni veliko stalo, bilo pa je potrebno in zelo koristno, pa naj je šlo za petje, igranje, kulturo, ohranjanje slovenskega jezika...

Vemo, da so doma bile politične spremembe in je zato naše sodelovanje 2, 3 mesece mirovalo. Kot vidite, je delo sedaj ponovno steklo, in upamo, da bo tako tudi naprej. S tem, ko negujemo te prijateljske stike, si ohranjamo občutek doma; človeški odnos je pri tem močnejši, učinkovitejši kot vse drugo.

Vinko Steiner

Franc Glavač

Vinko Steiner, že nekaj let uspešen predsednik SKŠD Simon Jenko, je stanje v društvu predstavil takole: Vpisanih imamo okrog 150 članov, kakih 120 pa jih redno plačuje članarino. Imamo folklorno, pevsko in dramsko — recitacijsko sekcijo ter zelo uspešno moško kegljaško ekipo. Vsako leto (izmenoma) se srečamo s krškimi kegljači na turnirju v Krškem ali v Nürnbergu! V klubskih prostorih, ki smo jih uredili z lastnim delom, imamo srečanja, kulturne večere... vsako soboto. Vedno eden izmed članov upravnega odbora prevzame dežurstvo, pripravi hrano, srečamo se in tudi kak dinar za v blagajno ostane...

Glede nove oblasti v domovini ne vidimo nobenih zaprek. Vsi smo spremembo sprejeli odprtih rok, zato smo tudi prišli v Krško. Sedaj se je naš stik od nekdanje OK SZDL pač preselil na občinsko vodstvo, na državno upravo, in vsi smo prepričani, da mora to prijateljstvo teči dalje. Sicer se pa o politiki doma, v društvu ne pogovarjamo, ker se ne smemo. Mi smo kulturno društvo, ki se s politiko ne ukvarja in se tudi ne zanimamo za politične poglede posameznika. S tem se ne obremenjujemo.

Je pa pri društvih vedno težava z mladimi. Ko so majhni, še nimajo interesa, pri določeni starosti bi sodelovali, ko zrastejo, pa zopet nočejo sodelovati. Želimo vključiti čim več mladine, organiziramo tudi slovensko dopolnilno solo, ki jo vodi Manica Šerbinek, a nekje se vseeno zatika. Mladi imajo vseeno rajši disko. Na zadnjem letnem občnem zboru je prišla na dan ideja, da bi ustanovili folklorno skupino mlajših. Za pomoč pri tem prenosu narodovega izročila na prihajajoče rodove smo zaprosili Krčane, zbrali pa bi lahko 6 parov.

Na koncu bi, če bo to kje objavljeno, zaželel vsem Krčanom vse najlepše!

Več »socialnih« in manj kadrovskih štipendij

Povečano število vlog za štipendije iz združenih sredstev, manjše število razpisanih in podeljenih kadrovskih štipendij — to sta osnovni značilnosti štipendiranja v tem šolskem letu v naši občini in tudi v Posavju.

Zgornja meja dohodka na družinskega člana, ki določa upravičenost do prejemanja štipendije iz združenih sredstev, je bila znižana s 60 na 55 odstotkov od povprečnega osebnega dohodka v Sloveniji v preteklem letu in znaša 649 din. Kljub temu pa je krška izpostava Zavoda za zaposlovanje letos prejela veliko več prošenj za štipendije iz združenih sredstev kot lani, tako da bo t. i. socialno štipendijo kot edino štipendijo ali kot dopolnilo h kadrovski štipendiji v tem šolskem letu prejemale blizu 900 mladih iz krške občine (lani 722), kar v posavskem merilu predstavlja okoli 40 odstotkov.

Medtem ko so še lani delovne organizacije iz Posavja razpisale 585 kadrovskih štipendij, so jih letos samo še 393. Od tega jih je bilo 222 razpisanih v krški občini in ta številka je za 150 manjša od lanskoletne. A tudi razpisane štipendije niso bile vse podeljene. Razlog za vse to moramo iskati predvsem v ekonomskih razmerah v podjetjih, v pomanjkanju interesa za določene smeri oziroma poklice in tudi v odločitvi podjetij, da poostrijo merila za dodelitev štipendij. Vse te okoliščine pojasnjujejo, zakaj je npr. podjetje Videm kot eden vodilnih posavskih štipenditorjev (v tem šolskem letu ima 328 štipendistov) letos podelilo le 26 kadrovskih štipendij od 62 razpisanih.

Še posebno stroga je bila izbira med kandidati za štipendiranje nadarjenih; iz sklada zanje so podelili štipendije le polovici predlaganih kandidatov, in sicer v Posavju skupaj 47, v krški občini pa 19.

V nedeljo pridite na boljši sejem

Če se vam zdi, da kakega oblačila ali igrače ne želite več imeti, tega nikar ne vrzite proč. Prostovoljci Centra za socialno delo take reči zbirajo in jih dajejo tistim, ki jih potrebujejo in jih z veseljem sprejmejo. Podarjena oblačila in igrače so 19. novembra zbirali v prostorih centra, za v **nedeljo, 25. novembra**, pa pripravljajo **BOLŠJI SEJEM RABLJENIH OBLAČIL**. Vse vas, ki bi radi prodajali ali kupovali po minimalnih cenah, vabijo, da pridete na krško tržnico med 9. in 13. uro. Če pa ne želite sami prodajati, bodo prostovoljci centra to opravili namesto vas.

Dobro je samo tisto, kar prinaša dobiček!

Ko je Franc Čargo, novi direktor Vidma, pred približno dvema mesecema pisal svoj program — študijo za izhod podjetja iz krize, si je med drugim zastavil tudi dvomesečni rok za sestavo nove vodstvene strukture. Takrat je podjetje že sestavljalo svoj strateški plan, iskalo svoje pozicije na trgu in si zastavilo cilje, ki naj bi jih po njegovem pričakovanju dosegli v naslednjih 12 mesecih.

Po planu naj bi v prihodnosti Videm iskal dobiček v nadaljnji predelavi papirja in v nadaljnjem približevanju trga s specifičnimi firmami, ki niso le tranzitne, ampak specializirane za tržno poslovanje. Organizacijsko strukturo je Franc Čargo moral graditi tudi na bližajoči se spremembi lastnine. Stanje v Vidmu je namreč takšno, da potrebuje veliko obratnega kapitala. Podjetje je nelikvidno, v okolici zmanjkuje lesa, banke pravzaprav pešajo ena za drugo... Če torej hočejo normalno poslovati na trgu, se morajo povezati z evropsko papirno industrijo. **Zato je bil med Čargovimi predlogi delavskemu svetu tudi predlog za začetek pogajanj o odprodaji 25 % vrednosti Vidma.**

V predlagani organizacijski strukturi je upošteval tudi sedanje nove investicije. Tiste, ki tečejo, je treba pravočasno zaključiti, ne glede na situacijo v okolju, saj morajo naslednje leto priti na trg z novimi produkti, ki naj bi prinašali profit.

»Formiranje novega vodstva bo končano čez približno mesec dni, do takrat pa bom imenoval vršilce dolžnosti vodij posameznih

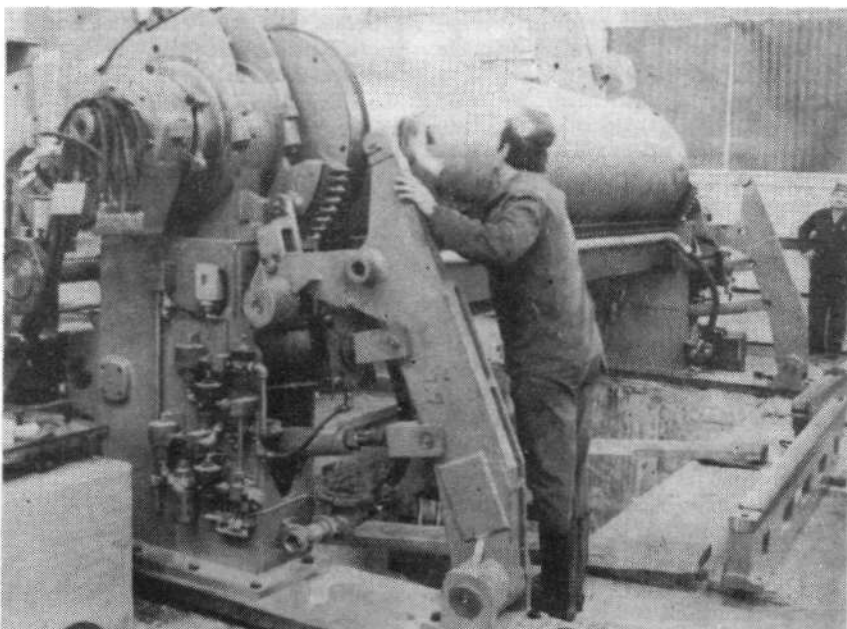
dogaja. Na srečo trg papirja še vedno raste, zahteva, potrošnja je stabilna in treba se ji je prilagoditi!« Ena glavnih stvari, ki jih bo vodstvo tovarne moralo uresničiti navzven, bo sprememba lastnine (odprodaja 25 % vrednosti), navznoter pa jih čaka dvig produktivnosti! V grobem so podjetje razdelili na tri dele: zunanji, predelovalni in tržni ter notranji, matični del, ki bo obsegal proizvodnjo celuloze in papirja ter servisne dejavnosti. Prednost bodo imeli vsi tisti, ki proiz-

vajajo za trg in s trga dobivajo denar, vsi ostali pa bodo v drugem planu. Samo kalkulacije bodo odločale o tem, koliko dodatnih stroškov (delovne sile) lahko kje prenesejo. Zato bo nujno treba izdelati tudi nacionalne programe. Zaradi vsega skupaj je v program zapisana še nuja po tem, da se TES, Papir-konfekcija in morda Titov Drvar organizirajo in usposobijo za samostojno delo. Tako bi tudi najlažje prišli do morebitnih tujih vložkov v te enote.

Breme nerazvite infrastrukture

Zaradi nerazvitosti okolja ima Videm tudi dodatne, nepotrebne stroške. S tem mislijo na telekomunikacije in cestno omrežje. Rezervnega dela, npr. iz Avstrije, ni možno dobiti prej kot v 6-7 urah. Če pa stroj mora zaradi tega stati 6-7 dodatnih ur, se morda izplača vzdrževati lastno posadko stotih delavcev, ki bodo novi del takoj naredili. Z razvitostjo okolja se poveča produktivnost, nekatere skupne službe, skladišča rezervnih delov, informacijski sistem... pa bi lahko imeli skupaj s tujimi partnerji!

sektorjev,« pravi Franc Čargo. »Nov team bo imel težko nalogo, da prepelje firmo preko vseh sprememb: političnih in tržnih, saj celo veliki kupci, kot sta Delo in Vjesnik, niso več, kar so bili. Mislili smo, da bomo vse to skupaj lažje presegli, a očitno smo zelo slabo napovedovali tisto, kar se danes v Jugoslaviji

Fotografije z obnove PS 1 nam je poslal naš zvesti sodelavec Črt Čargo. Z njimi je hotel pokazati, kako ažurno in usklajeno je delo. Na enem koncu nastajajo temelji za nove dele, na drugem odstranjujejo stare, na tretjem že montirajo nove, ki prihajajo sproti, po načrtu.

Kar zadeva prodajo 25 % vrednosti Vidma »v Evropo«, je gospod Čargo priznal, da je »zunaj« podjetje problem prodati. Tuje partnerje namreč zanima profit, ne pa stavbe in zidovi. Skupaj z Vidmom pa so pripravljeni biti na trgu. Pri prodaji je seveda vprašljiva tudi vrednost celotnega podjetja! Franc Čargo: »Če izhajamo iz tega, da imamo za 23 milijonov USA dolarjev amortizacije, lahko iz tega sklepamo tudi o veliki vrednosti celotnega podjetja! Hkrati pa smatramo, da je zaradi ekološke problematike in zastarelosti (odpisnosti) strojev podjetje vredno bistveno manj. Zato se nameravamo začeti pogovarjati o spremembi osnovne vrednosti še pred dejansko oceno premoženja.« Čakajo slovenski zakon o lastninjenju, ki za potrebe Vidma vse prepočasi prihaja na svetlo, čaka pa tudi kakovostno konzultantsko firmo, ki ji bo Agencija dala pooblastilo.

Eden od problemov, katerega rešitev bi prispevala tudi k izboljšanju likvidnosti podjetja Vidma, je njihov (kot pravijo) mrtvi kapital. To so sredstva, vložena v stanovanja, počitniške zmogljivosti... Zavedajo se, da bi si, če bi lahko samo 10 % vrednosti stanovanj zastavili v banki pod hipoteko in na podlagi tega dvidnili kredit, likvidnostni položaj močno olajšali, saj njihove terjatve presegajo dolgove. Le denar v podjetje ne priteka tako,

kot bi moral. Žal tudi institucija hipoteke še ni možna. In če ne bodo mogli financirati razlike med obveznostmi in terjatvami, bodo

likvidnost morali začeti reševati z ustavljanjem tistih delov proizvodnje, ki nelikvidnost najbolj povečujejo.

Vodilna ekipa podjetja Videm

(Videm, 13. nov. 90) — Na sinočnji seji poslovnega kolegija podjetja Videm je glavni direktor Franc Čargo imenoval člane vodstva podjetja: namestnik glavnega direktorja bo **Miloš Medved**, pomočnik za servisne dejavnosti in tehnični direktor bo **Dar-ko Kolšek**, pomočnik za finance (v.d.) bo **Marjan Gelb**, pomočnik za trženje (v.d.) bo **Bogdan Romih**, pomočnik za predelavo (v.d.) bo **Franc Puhner**, člana vodstva pa bosta še **Jože Raušl** in **Jože Habinc**.

Za člane vodstva, za katere so imenovani vršilci dolžnosti, bo objavljen razpis, na katerega se bodo lahko prijavi člani kolektiva in zunanji kandidati. Franc Čargo je tudi odločil, da bo zaradi sedanje problematike, ko je nabava lesa najtežji problem v podjetju, to področje pod kontrolo glavnega direktorja. Organizacijska enota Les pa bo ponovno storitvena enota.

Vsi člani vodstva podjetja Videm bodo po besedah Franca Čarga morali podpisati individualne pogodbe, ki jih bodo zavezovale k izpolnjevanju nalog in doseganju ciljev. De-

lavskemu svetu je predlagal, naj tudi ti člani vodstvene skupine podpišejo podobne pogodbe z naslednjim nivojem vodilnih delavcev v podjetju. Ta sistem so pač prisiljeni uvesti zato, da bodo lahko podjetje obvarovali pred konkurenco. Tisti, ki imajo željo in namen na dolgi rok sodelovati z Vidmom, se morajo k temu zavezati! Ne bodo mogli opravljati vodstvenega dela in imeti doma podjetje ali obrt, saj jim mora biti profit podjetja prva naloga. Vodstveni delavci bodo verjetno morali v naslednjem letu tudi kupiti delnice podjetja. Takrat naj bi namreč Videm že bil povsem spremenjen — »olastnjen«. Vsekakor pa bo o tem nakupu odločal izključno upravni odbor ali delavski svet. Za sedaj čaka vodilno ekipo predvsem veliko dela za skromno nagrado. Načelo njihovega nagrajevanja naj bi po mnenju Franca Čarga bilo: javna osnovna plača, ob koncu leta pa še nagrada v skladu z njihovim prispevkom, ki pa ni javna. Le da prvih šest mesecev zanesljivo ne bo nikakršnih nagrad! Ali kot je rekel eden naših kolegov: »Evropske obveznosti za balkansko plačo!«

Najnovejšo poročilo iz Vidma:

Rekonstrukcija PS 1 poteka nemoteno

V tem času se na gradbišču projekta rekonstrukcije PS 1 in deinking oddelka izvaja gradbena dela in montaža strojne, elektro in merilno-regulacijske opreme. V delavnicah vzdrževanja pa teče remont obstoječe opreme, ki bo ponovno uporabljena v rekonstrukciji.

Na gradbišču se nahaja približno 140 gradbenikov SGP Pionir Novo mesto, ki so 10. oktobra pričeli rušiti obstoječe temelje. Da bi pravočasno izvedli predpisana dela, so kombinirano uporabili sodobne tehnike rušenja in izgradnje (miniranje, rezanje z diamanti, strojno razbijanje z bagri, črpalke za beton...) Po rušenju je Pionir pričel izdelovati gradbeno opremo po projektih Industrijskega biroja iz Ljubljane. Gradbena dela so tako daleč, da je ponekod že možna montaža opreme. Dokončna gradbena dela pa bomo izvajali istočasno z montažo.

Predvideno je bilo, da bo izvajalec montažnih del Hidromontaža Maribor. Razmere pa terjajo, da bodo del opreme montirali delavci Vidma, ki so tudi opravili demontažo stare opreme papirnega stroja. Videm izvaja montažo sušilne skupine papirnega stroja in naprav za premaz, glajenje in navijanje papirja. V ta dela je vključenih 65 delavcev Vidmovega Vzdrževanja in 40 delavcev iz posadke PS 1.

Hidromontaža je 15. novembra pričela opravljati montažna dela na objektu deinking z ekipo 15 delavcev. To število se bo povečalo, tako da bo v konici na gradbišču preko 200 njihovih delavcev. Poleg tega bodo na gradbišču še IMP Ljubljana, SOP Krško, Kovinarska Krško, Klima Celje, Termika Zagreb in še nekateri proizvajalci domače opreme.

Dobavitelj opreme je Beloit iz Italije. V Krškem je že okoli 35 % uvožene opreme. Po

predvidevanjih dobavitelja pa bo do začetka decembra v skladišču podjetja 70–80 % vse opreme. To bo dovolj za nemoten potek montaže, predviden v terminskem planu.

Videm izvaja projekt rekonstrukcije PS 1 in deinking oddelka po sistemu izvajalskega inženiringa z lastnim znanjem. V projektni tim so vključeni strokovnjaki iz Papirja, Razvoja, Vzdrževanja, Uprave in Komer- ciale.

Vodja nadzora:
Alojz Colarič, dipl. ing.

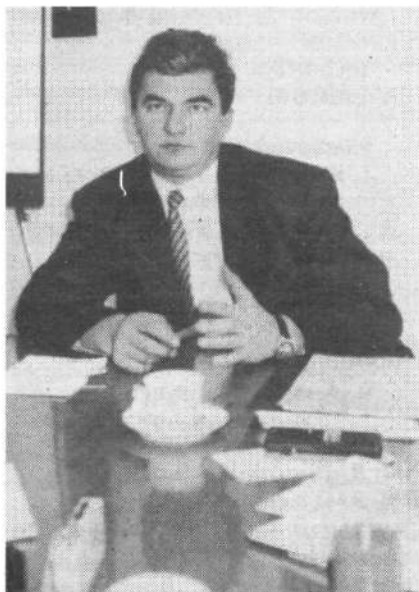

Foto: Črt Čargo

Franc Čargo: »Moji kolegi po svetu zaslužijo več, ampak tudi delajo več kot jaz; čeprav jaz delam veliko, oni delajo še več. Ta tovarna bo rešena takrat, ko bo v njej 200-250 ljudi delalo toliko kot jaz! Dokler pa bodo vsi hodili v službo med 6. in 14., ne bo nič bolje. Vem, da je težko varovati podjetje in preprečiti dopolnilno delo strokovnjakov, ki zaslužijo povprečno 840 DEM na mesec, a vodstveni in strokovni kader moramo pritegniti, da bo delal za organizacijo. Ni važno, ali je v organizaciji 4, 5, 6, 12 in več ur! Postopoma se bodo ljudje navadili, da bodo šli domov takrat, ko bo njihovo delo opravljeno. Potem se ne bo več treba pogovarjati o tem, ali je evropski delovni čas potreben ali ne! Bistven mora postati profit organizacije!«

Les je trenutno v Vidmu največji problem. Največji dobavitelj lesa jih usmerja v razgovore s hrvaško vlado, ne glede na to, da so še lani vložili v pogozdovanje v Karlovcu 1 milijon DEM. To njih ne zanima, ceno jim hočejo zvišati za 20%. Njihove obveznosti se bodo namreč iztekle 31. 12. 90. Les morajo uvažati, kar še povečuje stroške poslovanja. Trdijo pa, da bo nepravčasno in prepočasno spreminjanje organiziranosti gozdarstva povzročilo veliko škodo tako gozdarstvu kakor tudi predelovalni industriji. Sedanje spremembe bi morale biti malo bolje pripravljene ali pa bi morali z njimi malo počakati.

V Vidmu pravijo, da je lesne mase za predelavo v Evropi povsod dovolj, zato je nesmiselno, da se slovenski in hrvaški lesarji ne trudijo obdržati svojega trga. Kaj prerokujejo? Celulozarji se bodo usmerili na druge trge in v naslednjih dveh letih bodo kmetje in zasebni prodajalci lesa v nedvomno težki situaciji. Zaradi tega ne bo nihče skrbel za reprodukcijo gozdov, kar je značilno za vse vlade na svetu, ki nimajo denarja. V Vidmu so sicer osem let skrbeli za pogozdovanje, a če bodo prešli na uvoz in prenesli dodatne stroške, tega pač ne bodo več počeli.

Franc Čargo

Franc Pipan

Pripombe in mnenja z javne razprave v Krškem

Krčani o ustavi

1. Preambula k Ustavi naj se črta.
2. 1. člen Ustave naj se glasi:
»Republika Slovenija je suverena država državljanov in državljanek Slovenije.«
3. Republiška skupščina naj bo dvodomna, potrebno je opredeliti pristojnosti obeh zborov.
4. V Ustavo je treba vnesti člen, ki ustanavlja »regijo« kot upravno-politično enoto. Do sprejema Ustave je treba opredeliti merila za formiranje regij.
5. 78. člen Ustave naj se glasi: »Državljeni imajo pravico do primerne bivanja.«
6. V 73. členu naj se upošteva varianta: **Delavci imajo pravico sodelovati pri upravljanju podjetij, v katerih so zaposleni. Omejitve in način izvrševanja te pravice določi zakon.**
7. V 58. členu naj bo zapisano: **pravica do udeležbe v kulturi, športu in znanosti.**
8. V 50. členu naj se črtata 2. in 3. odstavek — doda pa naj se naslednje besedilo:
Ženske oziroma starši imajo v zvezi z nosečnostjo in rojstvom otroka pravico do socialne pomoči v obsegu in trajanju, kot to določa zakon. Starši so dolžni vzdrževati, izobraževati in vzgajati otroke ne glede na to, v kakšni obliki življenjske skupnosti so bili otroci rojeni. Otroci so dolžni skrbeti za starše, ki jim je pomoč potrebna.
9. V posebnem členu Ustave naj se doda ustrezen tekst, s katerim se bodo določale pravice narodnostnih skupnosti.

Franc Pipan: »Spreminjanje delovnega časa uresničujemo postopoma. Pogrešamo pa pri tem hitrejšo prilagajanje infrastrukture v Posavju, prilagajanje delovnega časa institucij, povezav... Anketa je pokazala, da je 52 % ljudi še vedno PROTI prehodu na t.i. deljeni delovni čas. To pa je veliko in pri spreminjanju moramo biti racionalni. Imamo tudi problem dela v treh izmenah... Od vodstvenih ljudi — intelektualcev pa je treba predvsem terjati rezultate, ne pa da so privezani na pisarno določeni število ur. V ljudeh so različne sposobnosti, nekdo lahko dela ponoči, nekdo popoldne, nekdo naredi lahko v eni uri toliko kot drugi v dvanajstih. Važen je rezultat.

Na priporočilo novega direktorja dela vodstveni team med 8. in 16. uro, a zadnje čase se delovni čas čedalje raje zaključuje proti 22. uri. Pričakujemo tudi podpis novih kolektivnih pogodb za managerje, ki bodo seveda drugačne kot za delavce. **Manager je pač manj varovan in bolj nagrajevan, predvsem pa bolj odgovoren!**

V posebnem odstavku 63.a člena naj se doda besedilo:

Status in pravice romske narodnostne skupnosti se uredijo z ustavnim zakonom.

10. Tekst preambule naj se glasi:

»Zavedajoč se svetosti vseh oblik življenja in človekovega dostojanstva...«

Ce bo preambula, naj se v njej po možnosti omeni tudi **»boj za narodnostne pravice slovenskega naroda in narodnoosvobodilni boj.**

11. V 73. členu Ustave naj se upošteva varianta **SOUPRAVLJANJE.**

12. V Ustavo naj se vključi člen, ki govori o poklicnih poslancih skupščinskega zbora (zborov).

13. Zavzemamo se za **»parlamentarno ureditev države Slovenije.«**

14. Državni svet ni potreben, če bo imela skupščina 2 zbora.

15. V Ustavi naj ne bi bilo člena o VOJSKI — nekateri se nagibajo k temu, da samostojna Republika Slovenija vojske ne bi imela.

Navedene pobude in predlogi so imeli na javni razpravi v Krškem tudi povsem nasprotna stališča. Naj jih navedem:

- V Ustavi naj ne bi bilo opredeljene regije.
- Republiška skupščina naj bi imela samo en Zbor
- Preambula k Ustavi naj ostane.
- v 108. in 114. členu naj se izpusti besedilo: **»... v primeru hujše kršitve.«**

Živko Šebek

Nuklearna elektrarna bo zaustavljena

samo petinštirideset dni zaradi remonta

S postopno ustavitvijo NE Krško (16. 11. 90 zvečer) se je v tem objektu zaključil osmi proizvodni cikel. V 45 dneh, kolikor jih posadka elektrarne načrtuje za izvedbo letošnjega remonta, bodo zamenjali približno 1/3 gorivnih elementov, ostale pa prestavili na novo mesto — v skladu z njihovo izrabljenostjo oziroma grelnostjo. Zamenjavo in premestitev elementov v gorivni sredici je namreč treba načrtovati. Jesenska omejitev proizvodnje NEK na približno 2/3 zmogljivosti (zaradi delta T in vodnogospodarskega dovoljenja) je imela za posledico drugačno porabo in nujno preprojektiranje sredice, ki ga do 2. novembra, ko je bil predviden začetek remonta, ne bi mogli opraviti. Zato so remont za dva tedna odmaknili.

Hrvoje Perharić, direktor tehničnega sektorja NEK, je na tiskovni konferenci ocenil, da načrtovanih 45 dni v svetu velja za dobro opravljeno delo — pri ceni dnevne proizvodnje 500.000 USA dolarjev. Vsekakor pa zaradi hitrosti dela ne bo trpela kakovost, ker jo bodo zagotovili z lastno strokovnostjo, organiziranostjo in znanjem. Poleg že omenjene zamenjave (38) gorivnih elementov, pregledov, meritev, vzdrževalnih del... so med posebne cilje zapisali še stoddostno upoštevanje načrtovanih rokov dejavnosti ter minimiziranje in strogo nadzorovanje tako doze obsevanosti sodelavcev v remontu kakor tudi nastajanje trdnih in tekočih NSRAO.

Na uparjalniku nameravajo sprati stene cevi, testirati stopnjo njihove izrabljenosti, odpreti in pregledati tiste, ki so že zamašene (7,5 % jih je), ter zamašiti obrabljene. Nekatere cevi niso v celoti neuporabne, zato bodo na njih prihodnje leto kritična mesta premostili, a letos morajo ob remontu dobiti tudi podatke, potrebne za načrtovanje tega posega, ki bi uparjalniku podaljšal življenjsko dobo. Izmeriti morajo tudi trend korozivnosti na ceveh, ki doslej še niso bile v uporabi. Sicer pa bi uparjalnik po načrtih morali zamenjati do leta 1995.

Na turbini se letos razen meritev, pregledov, raziskav na ležajih, lopaticah, ohišju, tesnilih... obsežnejših del ne bodo lotili, ker jih načrtujejo za prihodnji remont. Ta ne bo prihodnje leto, saj za takrat načrtujejo le nekaj del v sekundarnem delu objekta, ki bodo trajala le 14 dni. Zato pa predvidevajo leta 1992 (po devetem proizvodnem ciklusu) temeljit remont, ki bo trajal 14,5 mesecev.

Tudi elektrogenerator so temeljito obnovili lani, zato ga bodo letos le testirali. Nekoč je tukajšnji turbogenerator veljal za enega najbolj mirnih — z najmanj vibracijami, sedaj pa so se te nekoliko okrepile. Kljub temu da njihova stopnja še zdaleč ne presega sprejemljivih kriterijev, bi ga radi pregledali in skuša-

Na vprašanje novinarjev, ali res verjame, da bo NEK prenehala delovati leta 1995, torej takrat, ko je to napovedala vlada Republike Slovenije, je gospod Hrvoje Perharić mirno in prepričano odgovoril, da tega NE verjame. Potem pa je žigico vrnil in isto vprašal novinarje. Odgovor tokrat ni bil ne hiter, ne odločen in ne soglasen.

li ga bodo čim bolj umiriti!

Seveda to še zdaleč niso vsa dela, ki jih bo na elektrarni opravila 600- do 700-članska ekipa. Vsi sicer ne bodo delali ves čas in hkrati, saj ima NEK samo z domačimi firmami sklenjenih 30—40 pogodb, iz tujine pa bodo najeli še 6 firm. V zgoraj omenjeno število je vračunanih tudi okrog 300 delavcev iz elektrarne in 20 »juniperjev« (t. j. delavcev na uparjalniku) iz Djura Djakovića. Skratka: če bo vse teklo po načrtih, bo NE Krško med tretjim in petim januarjem 1991 ponovno sinhronizirana s sistemom EGS.

Proizvodnja NEK in zaustavitve

Iz gradiva, ki so ga pripravili v NEK, je moč razbrati, da je ta elektrarna v osmem proizvodnem ciklusu (od oktobra 1989 do 31. okt. 1990) proizvedla 104,27 % načrtovane energije, kar pomeni skupno 5.132.308 MW pri 94 % razpoložljivosti in 85,61 % zmogljivosti.

V tem času so jo trikrat ustavili, nekajkrat pa so iz različnih vzrokov morali zmanjšati njeno moč. Zaradi potresa ob koncu decembra '89 je vodja izmene ročno ustavil elektrarno prvič. V 17 urah so naprave pregledali in jih nato ponovno pognali. Pri potresu 5. 1. 90 je v enem izmed tankov »zaplesal« indikator nivoja, niz posledic pa je elektrarno avtomatsko ustavil — za dobre štiri ure. Načrtno so elektrarno (ročno) ustavili še 14. 7. 90, ko so v 87 urah sanirali izpuščanje pare na cevi za njen odvzem iz visokotlačnega dela turbine na grelce napajalne vode.

Na razgovoru z novinarji sta Hrvoje Perharić, tehnični direktor, in Vladimir Križe, pomočnik vodje proizvodnje, ki vodita tudi sedanji remont, zagotovila, da so elektrarno v tem (VIII.) proizvodnem ciklusu zaustavljali izključno zaradi pomanjkljivosti v klasičnem, sekundarnem delu. »Ni ti enkrat nismo imeli problemov v primarnem delu

elektrarne. S poudarjanjem tega vam skušam dopovedati, da je doslej NEK bila zelo zelo dobra in zanesljiva!« je zatrdil gospod Perharić.

Poročilo o delovanju NE Krško

OKTOBER 1990

Proizvedena električna energija:
414.668 MWh (neto).

Segrevanje Save:

- dovoljeni delta T: 3,5° C
- maksimalni delta T: 2,70° C
- povprečni delta T: 1,52° C

Tekočinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti v efluentih pred izpustom v Savo **je bila v mejah** za pitno vodo (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od največje skupne dopustne letne radioaktivnosti v tekočinskih efluentih (tritij — 20 TBq, ostali dopustni radionuklidi — 200 GBq):

- tritij: 9,35 %
- ostali: 0,011 %

Plinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti (na razdalji 500 m) **je bila v mejah** za zrak (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od letno dovoljene doze za NEK zaradi emisije na razdalji 500 m (50 mikroSv): 0,007 %.

Radioaktivni odpadki

1. Število radioaktivnih sodov, uskladiščenih oktobra:

- RAO srednje aktivnosti: 47
- RAO nizke aktivnosti: 0

2. Število vseh do sedaj uskladiščenih sodov: 7509.

Računi za elektriko so veliki, vendar pravilni

Življenje nenehno sega v žep, in ko pomislimo, da smo za zimo že skoraj preskrbljeni, pridejo še računi za električno energijo. Ob prejemu položnice za prvi obrok zimske sezone je bil marsikdo silno presenečen, saj so se številke v primerjavi s poletno sezono največkrat podvojile. V krški Elektrodistribuciji pravijo, da ob tem kaj dosti ne morejo pomagati, želeli pa so pojasniti, od kod takšni izračuni.

Vili Zorko, vodja t. i. konzuma pri krški Elektrodistribuciji, je povedal naslednje: »Obroke za plačilo električne energije določamo na osnovi povprečne mesečne porabe iz preteklega obračunskega obdobja, in to po sezonah, ob predpostavki, da bo poraba v novem obdobju enaka. Prvi razlog za večje račune je torej upoštevanje ZIMSKEGA ODJEMA, ker gre pač za prvi zimski obrok, ki je praviloma večji. Ni pa to vse. Zimski obrok je zvišala tudi 24-odstotna podražitev elektrike z 28. avgustom, nanj je vplivala tudi poletna sprememba v oblikovanju cene. Do 20. junija je namreč veljala tako imenovana plafonirana cena, znotraj katere so bile davščine, t. j. davek za JLA, omejene na določeno mero, od omenjenega datuma naprej pa se plačuje davek na ceno.«

Elektrodistribucija po novem oddituje stanje na števcih samo ob premeni sezone in ob končnem obračunu. Vmes določajo cene računalniško; če se npr. cena spremeni sredi obračunskega obdobja, zaračunajo v tem obdobju polovico predvidene porabe po stari in drugo polovico po novi ceni. Odditavanje in računalniški obračun pa sta tudi edini opravili, pri katerih lahko naredi napako Elektrodistribucija. Vse ostalo, od cene kWh električne energije do načina obračuna, so sistemski vprašanja, ki niso stvar domačega distributerja, ampak Elektrogosudarstva Slovenije, po novem letu pa bodo verjetno že v pristojnosti Republiškega sekretariata za energetiko oziroma slovenske vlade.

A določene napake, kot smo že omenili, dopuščajo tudi pri sebi. Zato prosijo stranke, ki dvomijo o pravilnosti obračuna, da sporočijo stanje s svojega števca in iz Elektrodistribucije ga bodo prišli preveriti. Opozorijo lahko tudi na spremenjeni režim odjema, npr. če se prenehajo ogrevati z elektriko, in v distribuciji bodo znesek za plačilo temu prilagodili.

Še posebej je Vili Zorko opozoril na zaostreni postopek izterjave. Rok dolžniško-upniškega razmerja se je namreč skrajšal, z njim pa tudi rok izterjave. Ravno zato je obvestilo o izterjavi zapisano že na položnici. Upoštevati je treba, da obvestilo o vplačilu od mesta vplačila do vpisa v evidenco distributerja potuje več dni in pri tem lahko kaj hi-

tro prekoračite rok. Če račun ni poravnán, dobi porabnik deset dni po preteku plačilnega roka obvestilo, da bo od tega dne začel teči postopek za prekinitev dobave. V takem primeru naj odjemalec najprej poskrbi, da bo dokazal, če je račun morebiti že plačal. Če ga pa ni, sledi izterjava na domu, in če še ta ni možna, mu bodo odklopili elektriko. S tem si

Štrajk v Kovinarski in Metalni:

Kovinska predelovalna industrija komaj še drži nos nad vodo

Pretekli teden (v četrtek) so stavkali delavci Kovinarske, tokrat (19. novembra popoldne in 20. dopoldne) pa so svoje nezadovoljstvo izrazili delavci Metalne. Oboji so nezadovoljni, ker niso pravočasno dobili plač. V Kovinarski niso plač dobili že od septembra, tovarna pa hlata za zrakom že deset let. Metalna tako konstantne, dolge in intenzivne krize sicer ni imela, saj je vmes bilo tudi nekaj svetlejših obdobji. Sedaj je na vse to udarila kriza kovinske predelovalne industrije. Časi so se spremenili, tisto, kar je kovinskega, se oblikuje poceni, hitro in na prešah, surovine in energija se uporabljajo varčno, kovino nadomeščajo sodobni materiali... Za naš sistem dela, razmišljanja in dojemanja se je vse to zgodilo prehitro. Namesto da bi ob prvem štrajku (pred leti) začeli preračunavati stroške, iskati profit, so poiskali dodatni denar za višje plače. Štrajk so sicer prikrili, iz strahu pred delavci in pred javno sramoto v socializmu, kjer delavci že ne štrajkajo sami proti sebi, ki so na oblasti, so celotno produkcijo raje zapeljali v krizo. Nekdanji proizvajalci, upravljalci, lastniki svojih proizvodnih sredstev so sedaj v hudi stiski. V Kovinarski so jim v petek ponudili po 1.600 dinarjev plače, ker več denarja pač ni bilo. Delavci tega niso sprejeli, hoteli so vsaj minimalno (zajamčeno) plačo, saj delo imajo (okrog 190 jih je na čakanju!) in niso bili pripravljeni sprejeti razlage novega direktorja Jožeta Muleja, da ob dolgovih iz preteklosti pač ne ostane nič denarja za plače. Med razgovorom so nakazali vrsto tehničnih, organizacijskih in ekonomskih težav (dogodkov), na katere so v minulem obdobju opozarjali, pa ni na to nihče reagiral. Veliko je bilo tudi očitkov na račun nekdanjega prelivanja sredstev (presežkov) SIS.

odjemalec nakoplje le dodatne stroške, saj mora plačati tako odklop kot tudi ponovni priklp.

V Elektrodistribuciji zato prosijo porabnike, naj bodo pri plačilih točni — v obojestransko korist, saj energijo plačajo »za nazaj«, to je potem, ko jo že dva meseca uporabljajo. Če pa se zgodi, da iz resnično tehtnega razloga računa ne morejo poravnati, naj se oglasijo na Elektrodistribuciji in se tam dogovorijo za nekaj dni odloga, saj se bodo le tako lahko izognili nevšečnostim in nepotrebnim stroškom.

Franč Černelič, predsednik občinskega izvršnega sveta, skuša o zadevi razmisliti: »Razumem ljudi, saj so res v stiski, in takrat človek besed ne izbira. Zelo močno se identificirajo s svojo tovarno in so za njo pripravljeni tudi še nekaj časa potrpeti, le perspektivo hočejo videti. Silno so tudi nezaupljivi do predlogov o odprodaji nekaterih sredstev. S tem bi si morda ublažili nekaj dolgov, prej bi zlezli na zeleno vejo. Žal pa se ljudje bojijo mahinacij, bojijo se, da se bo nekdo okoristil z nepravilnim določanjem vrednosti...«

Drugačne vrste (ali pa tudi ne) je štrajk (20. novembra) v senovski Metalni TGS. Tam imajo dela čez glavo dovolj, delajo za izvoz, plače pa ni bilo pravočasno. Po določitvi kolektivne pogodbe bi denar morali dobiti do 18. v mesecu in njihov izvršilni odbor Svobodnih sindikatov Slovenije je sklenil, da če denarja 19. 11. 90. ne bo, organizirajo štrajk. »Novi generalni direktor, gospod Gajšek, je sicer na sestanku predstavnik sindikatov iz vse Metalne (v Mariboru, 19. nov.) prosil, naj ljudem razložijo, da denarja do četrtega (22. 11.) ne more zagotoviti in da naj do takrat potrpijo,« nam pripoveduje sedaj že bivši (odstavljeni) predsednik sindikata senovske Metalne, gospod **Janko Bogolin**.

Ponedeljkova popoldanska izmena na Senovem je vseeno sklenila prekiniti delo in v torek (20. 11. 90) dopoldne so se na Senovem sestali z generalnim direktorjem Gajškom, predsednikom krške skupščine Omerzujem in izvršnega sveta Černeličem. Gospod Gajšek je delavcem zagotovil, da bi po prilivu denarja, ki ga ustvarja senovska TGS, ob zaključnem prilivu morala beležiti poslovanje s pozitivno ničlo. To je moralo med delavci dvignilo, seveda pa je svoje prispevala in informacija, da bodo danes dobili (samo oni

v vsej Metalni) tudi plače. Tokrat ni bilo prvič, da so morali senovski kovinarji uveljavljati svoj prav proti matični firmi v Mariboru, ki s svojimi težavami senovsko stanje očitno poslabšuje bolj, kot je to potrebno.

Seštevek štrajka na Senovem je, da so izborili svojo pravico, biti plačani, če so že z delom zasedeni v celoti, pri izvoznem programu je okrog 300 ljudi izgubilo skupno cca

5.000 delovnih ur (po besedah gospoda Bogolina) in razen sindikalnemu predsedniku so izrekli nezaupnico še svojemu direktorju, gospodu Vladimirju Rožmanu. Za predsednika stavkovnega odbora so izvolili g. Andreja Tržana. Stroške bi po mnenju sindikalnega izvršilnega odbora moral nositi delodajalec, ki je prekršil določila kolektivne pogodbe.

Gospod Bogolin nam je tudi povedal o

sprejeti zahtevi, da naj dohodkov in zlasti poračunov v negospodarstvu ne razdeljujejo, dokler ljudje v gospodarstvu ne morejo za služiti niti za osnovno preživetje. Seštevek fiksnih stroškov namreč pove, da en sam zaposleni v družini sploh več ne zasluži dovolj, da bi vse to pokrtil.

Razvite družbe učinkoviteje skrbijo za varnost v cestnem prometu

Republiški sekretariat za notranje zadeve je sredi preteklega meseca organiziral strokovno ekskurzijo za predsednike in namestnike predsednikov občinskih izpitnih komisij. Njih 45 si je ogledalo center za vzgojo policijskega kadra v Nürnbergu. Bili so gostje šole in policijskega prezidija za Bavarsko, obiskali so dve avto šoli in si ogledali tako celovito zasnovano vzgojo kandidatov za voznike motornih vozil kakor tudi ostalo prometno varnostno vzgojo v šolah in vrtcih. O tem nam je poslal zapis predsednik nekdanjega SPV v naši občini Ivan Petrišič.

Sistematična vzgoja in ustrezna kaznovalna politika v ZR Nemčiji dajeta zelene rezultate

Razvoj cestnega prometa terja človeške žrtve in ogromne materialne dobrine, ki so vse večji problem sodobnih družb. Mnoge razvite države poskušajo reševati problematiko kampanjsko s posebnimi nacionalnimi programi, kakršen je tudi naš z nazivom «Minus 10 %». Kljub številnim naporom ljudi dobre volje zelenih rezultatov ne dosežemo. Ugotavljamo, da udeleženci v cestnem prometu niso dovolj poučeni, pogosto so nedisciplinirani pa tudi neodgovorni. Pogosto se v razpravah sliši, da je vzgoja kandidatov za voznike motornih vozil pomanjkljiva, kriterij ocenjevanja na vozniških izpitih neustrezen in podobno. Ko pa pogledaš v svet, spoznaš drugo resnico. Ugotoviš, da razvite dežele uporabljajo povsem drugačne pristope pri izobraževanju in pri sankcioniranju kršiteljev prometnih pravil.

Za prometno varnost praktično skrbi celotna družba. Njihova prometna vzgoja temelji na skrbno pripravljenih programih, ki se izvajajo v otroških vrtcih, osnovnih in srednjih šolah. Pouk je temeljito organiziran in je obvezen. Znanje pa preverja policija na različnih prometnih tekmovanjih. V petem razredu osnovne šole učenci opravljajo kolesarski izpit pred posebno komisijo za vožnjo kolesa v javnem prometu. Brez kolesarskega izpita se ne sme v javni promet. Izobraževanje se nadaljuje v srednji šoli, ko imajo dijaki možnost opravljati vozniški izpit za vožnjo koles z motorjem.

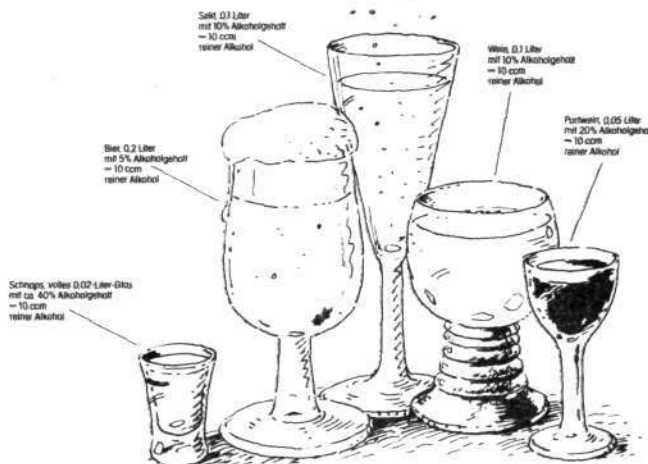
Takoj ko dopolnijo ustrezno starost, se vpisejo v avto šolo, in ko v popolnosti osvojijo določeno znanje in veščine, opravijo pred posebno komisijo vozniški izpit za vožnjo posameznih motornih vozil. Za opravljanje voznškega izpita ni potreben zdravniški pregled oziroma spričevalo, ampak kandidat podpiše posebno izjavo o tem, da se čuti zdravega in sposobnega za upravljanje motornih vozil. Če pa izpitna komisija opazi določene hibe pri kandidatu, ga napoti na specialni zdravniški pregled.

Tako načrtna in sistematična vzgoja mladih ljudi izoblikuje poučeno in odgovorno osebnost, ki se končno usposobi v avto šoli in opravi vozniški izpit ter se vključi v javni promet. Poleg tako sistematične vzgoje pa izredno funkcionira učinkovita kaznovalna politika. Vsi prometni prekrški so skrbno evidentirani, shranjeni v tako

Ab 0,3 Promille wird es kritisch

Ob Bier oder Wein, ob Sekt oder Schnaps, zwei „Gläschen“ können schon zuviel sein. Dabei kommt es nicht so sehr auf die Art des Getränkes an. Denn unsere Trinksitten haben sich mit der Größe der Gläser auf die unterschiedlichen Alkoholgehalte der Getränke eingestellt. Etwa 10 cm reiner Alkohol nehmen wir pro Standardglas zu uns. Zwei davon reichen aus, den Autofahrer in Gefahr zu bringen. Sein Blutalkoholgehalt steigt über den kritischen Wert von 0,3 ‰ (0,3 Promille).

imenovani banki podatkov za celo ZR Nemčijo. Voznik ob določenem prekršku prejme določeno število točk, za določeno obdobje, ko pa prejme zadostno število, se mu odvzame vozniško dovoljenje. Ponovno mora opravljati vozniški izpit, kazenske točke pa mu ostanejo vse do izteka določene dobe. Posebno strogi so za prekomerno zaužiti alkohol nad 0,8 %. Ab, za kar prejme kršitelj štiri točke za dobo 5 let od skupaj 15 točk, ko se vozniku odvzame vozniško dovoljenje.

Tako koncipirano izobraževanje, kaznovalna politika, dobra propagandna dejavnost ob visoki zavesti ljudi in pomoči institucij sistema, tudi politike, prinašajo glede na število motornih vozil in voznikov, seveda ob dobro urejenih cestah, zavidanja vredne rezultate.

Če si vsestransko želimo Evrope, posnemajmo preizkušene metode dela, bogato se nam bo obrestovalo.

Predsednik izpitnega centra za občine
Krško, Brežice, Sevnica, Radeče in Šmarje:
Ivan Petrišič

NAŠ GLAS

SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

Sklic seje zborov SO Krško

Skupna seja zborov SO Krško bo v torek, 27. novembra, in se bo začela ob 15. uri. Na dnevnem redu bodo:

- informacija o poteku javne razprave o osnutku Ustave Republike Slovenije s skupščinsko razpravo in njenimi zaključki;
- obravnava osnutkov:
 - a) odloka o organizaciji in delovnih področjih upravnih organov občine Krško (**Povzetek je bil objavljen v NG 15 na str. 6—8**);
 - b) odloka o Sekretariatu SO Krško (**Še o reorganizaciji**);
- predlog Statuta Sveta posavskih občin (**Manj članov v svetu posavskih občin**);
- osnutek odloka o razglasitvi arheološkega kompleksa Ajdovska jama pri Nemški vasi za kulturni in zgodovinski spomenik (**Za zaščito Ajdovske jame**);
- osnutek odloka o določitvi uradnih prostorov za sklepanje zakonskih zvez v občini Krško (**Kje boste lahko stopili v zakon**);
- predlog za imenovanje dveh članov UO Sklada stavbnih zemljišč (**Še dva člana v upravni odbor SSZ**);
- predlogi, pobude in vprašanja delegatov.

Za zaščito Ajdovske jame

Za krško občino — tako kot za celo Posavje — velja, da je to z arheološkimi najdišči bogato območje. Sistematična raziskovanja ostankov preteklih dob tečejo tu zlasti od sredine našega stoletja naprej, dala so že obilico informacij o poselitvi in starih kulturah na naših tleh, a še vedno je veliko neraziskanega.

Eden od takih »krajev zakopanih skrivnosti« je Ajdovska jama pri Nemški vasi. Izkopavanja, ki jih že skoraj tri desetletja vodi dr. Paola Korošec, so tu odkrila izredno zanimive ostanke, ki pričajo o materialni in duhovni kulturi mlajše kamene dobe na prehodu v kovinsko obdobje. Raziskave so pokazale, da je bil ta prostor naseljen že ok. 3000 let pred našim štetjem. Analiza starosti najdenih ostankov človeka, živali, nakita, posod, žita in ognjišč kaže, da je jama do bronzaste dobe služila kot grobišče in obredni kraj, v srednjem veku pa kot pribežališče. Z vsemi dosedanjimi odkritji se je jama uvrstila med pomembna evropska najdišča iz mlajše kamene dobe.

Izkopavanja v Ajdovski jami se bodo še nadaljevala. Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine predlaga, da se to visoko ovrednoteno arheološko najdišče razglasi za kulturni in zgodovinski spomenik. Za njegovo zaščito naj bi skupščina sprejela poseben odlok (o njegovem osnutku

bo razpravljala na torkovi seji), v katerem bodo s parcelnimi številkami popisana vsa zemljišča na zaščitenem območju in za celoten kompleks predpisan t. i. prvi varstveni režim; to pomeni prepoved vsakršnega poseganja v prostor oziroma zemeljske plasti razen za običajno kmetijsko-gozdarsko izrabo.

Še dva člana v upravni odbor SSZ

Skupščina občine Krško je oktobra že imenovala sedem članov upravnega odbora Sklada stavbnih zemljišč. Ker pa je sklenila tudi to, da bo upravni odbor odslej štel devet članov, predlaga občinska komisija za volitve in imenovanja, da skupščina v upravni odbor imenuje še Sonjo Kostevc iz zbora združenega dela in Viljema Vrhovška iz zbora krajevnih skupnosti.

Še o reorganizaciji

V 15. številki Našega glasa smo že objavili informacijo o dosedanjih postopkih za reorganizacijo občinske uprave. V njej je bil predstavljen predlog nove organiziranosti, ki je upošteval upravne organe s strokovnimi službami, skupaj s strokovno službo izvršnega sveta, ne pa tudi sekretariat občinske skupščine. O or-

ganiziranosti sekretariata, t. j. strokovne službe skupščine in njenega predsedstva, v okviru katere deluje tudi informacijska služba, ki izdaja občinsko glasilo Naš glas, se bodo odločali poslanci na torkovem zasedanju skupščine. Na voljo bodo menda štirje predlogi. Po prvem naj bi bil sekretariat eden od (desetih) upravnih organov in bi njegove pristojnosti in naloge urejal Odlok o organizaciji in delovnih področjih upravnih organov občine Krško. Po drugem predlogu bi bil sekretariat samostojna strokovna služba skupščine in njenega predsedstva, njegovo organiziranost in delovno področje bi v tem primeru urejal poseben odlok, t. j. Odlok o Sekretariatu SO Krško. Tretja in četrta možnost temeljita na dosednji organiziranosti: skupščina in izvršni svet naj bi še naprej imela skupen sekretariat, ki bi bil organiziran kot samostojna služba ali pa kot eden od upravnih organov. Pojasnila o prednostih te ali one oblike bodo delegati najbrž dobili na seji.

Manj članov v svetu posavskih občin

Svet posavskih občin, skupno usklajevalno in posvetovalno telo občin Brežice, Krško in Sevnica, ob izvolitvi novih skupščin in njihovih organov ni prenehal obstajati. So se pa vodstva posavskih občin dogovorila, da bodo svojim skupščinam predlagala nekatere spremembe. V predlogu novega Statuta SPO, ki ga bo krška skupščina obravnavala prihodnji teden, predlagajo, naj ima svet le devet članov, iz vsake občine po tri (namesto dosedanjih 7-članskih občinskih delegacij): predsednika skupščine, predsednika izvršnega sveta in še enega člana, ki bi ga imenovali skupščinski zbori izmed svojih delegatov. Pričakujejo, da bo svet posavskih občin z manjšim številom članov bolj učinkovit.

Kje boste lahko stopili v zakon

Zakonske zveze naj bi se v naši občini odslej sklepale le na dveh krajih: v poročni dvorani na sedežu občine Krško in v Galeriji Božidarja Jakca v Kostanjevici. Osnutek odloka s takim določilom je občinski sekretariat za notranje zadeve in občo upravo pripravil za obravnavo v skupščini zato, ker statistika kaže, da se zakonske zveze po drugih krajih sklepajo v vedno manjšem številu ali pa sploh ne več. Razlog za to so najbrž prostori matičnih uradov, ki so že v tako slabem stanju, da za take slovesne obrede niso več primerni, za njihovo obnovo pa ni denarja.

Usodo srednjeročnega načrta bo krojil denar

Predsedniki skupščin in izvršnih svetov posavskih občin so s sodelavci v četrtek, 15. novembra, pri republiškem sekretarju sekretariata za družbeno planiranje, gospodu Igorju Umeku, ponovno želeli slišati, kakšna usoda čaka načrtovano savsko verigo elektrarn. Sestanka so se udeležili še gospodje ministri Miha Jazbinšek, Miha Tomšič in Izidor Rejc ter namestnik sekretarja Umeka gospod Božidar Toni.

Že na sestanku pred tem je namreč Posavcem minister Tomšič jasno povedal, da **gradnja savske verige hidroelektrarn ne bo imela prioritete v prihodnjem petletnem obdobju**. Dejstvo pa je, da v naših regijskih prostorskih planih ta naložba ŽE JE zapisana in so občine ta prostor dolžne hraniti zanj. Na petkovem posvetu so zato od članov republiškega izvršnega sveta hoteli izvedeti, **koliko časa bo tako čakanje (rezervacija) prostora trajalo, saj ga v neskončnost**

tudi ne kaže čuvati za imaginarno investicijo. Za gradnjo hidroelektrarne v Boštanju imajo namreč že sprejet tudi lokacijski načrt, sedaj pa vsa zadeva stoji. Gospod Tomšič je odgovoril, da gradnja savske verige trenutno ne pride v poštev, ker ni denarja. Edina možnost za izvedbo tega načrta je alternativni program. To pomeni, da bo poseg vključen v plan za naslednje srednjeročno obdobje, a brez finančnega pokritja! **Če pa se v tem času najde zunanji partner — investitor, bo tudi naša družba primaknila svoj delež**. Za te investicije menda kažejo velik interes Avstrijci in Italijani, saj obojim primanjkuje električne energije, in z njimi tudi že potekajo razgovori. Po zagotovilih ministra Tomšiča namreč Slovenija v naslednjem obdobju ne bo potrebovala dodatne električne energije, saj predvidevamo zapiranje nekaj velikih energetske in ekološko spornih potrošnikov.

Bi se pa bilo potrebno lotiti revizije že obstoječega projekta za HE Boštanj, in sicer zaradi grozeče nevarnosti visokih voda. **Udeleženci sestanka so namreč zahtevali, da do nesreč, kakršna je bila zadnja, ne sme več priti. Če ni interesa in potrebe po električni energiji, potem moramo takoj pristopiti k vodnogospodarski ureditvi — postaviti zadrževalnike!** Če pa kdo ob tem najde interes za izkoriščanje energetskega potenciala, naj bo to na neekonomski bazi!

Obveljal je sklep, da bodo nasip pri Brežicah na obeh bregovih dokončali **TAKOJ**. Še zlasti se morajo v to delo vključiti strokovne skupine in vodstvo občine Brežice.

Na tem sestanku so udeleženci ponovno izrazili tudi zahtevo, da mora dolenjska avtocesta najti svoje mesto v srednjeročnem razvojnem načrtu! Kljub temu da jim je jasno, da zaradi premalo denarja do leta 1995 ceste na našem območju ne bo!

Republiški in občinski izvršni sveti:

Prizadevanja za sistemsko urejanje problemov

Sestanek predsednikov občinskih izvršnih svetov je predsednik Lojze Peterle pretekli teden sklical, da bi se pogovorili o osnutkih zakonov o zavodih in financiranju javne porabe, o ukrepih v zvezi s poplavami in v zvezi s tem o organizaciji javnih del v Sloveniji, nekoliko pa tudi o plebiscitu.

Precej razprave je bilo v zvezi z **zakonom o zavodih**. Iz gradiva se da jasno ugotoviti, da bo del zavodov prišel pod pristojnost Republike in takrat bo treba razrešiti tudi vprašanje lastnine. Gospodarstvo po občinah je namreč ogromno vlagalo v šole, galerije, gradove... »Ta velika vrednost ne more preprosto z dekretom preiti drugam in postati (n.pr.) last Republike,« pravi predsednik krškega izvršnega sveta Franc Černelič. »To bo treba razjasniti. Seveda pa je treba vse neprofitne organizacije opredeliti, postale bodo zavodi in zanje bo treba zagotoviti kritje stroškov financiranja.«

Nastala bo potreba po stvarnem pokrivanju stroškov in tu bo veliko problemov v šolstvu, zdravstvu, otroškem varstvu... Miselnost bo treba precej spremeniti in povsem jasno je, da bo v tej zvezi marsikateri dosednji model odpadel.

Zakon o financiranju javne porabe obravnava način javnega financiranja po novem letu. Razpravo so udeleženci osredotočili na način in obliko zagotavljanja deleža, namenjenega občinam. Franc Černelič pravi, da je v osnutku zakona financiranje občin opredeljeno preohlapno. Določila bi morala biti natančna. Vsi udeleženci razgovora so tudi protestirali proti namenom Republike, da bi celotna zbrana sredstva od ekološkega dinarja obdržala za lastne projekte. Stališče predsednikov je, da se morajo ta sredstva vsaj deliti. Nekaj je res takih ekoloških problemov, ki jih je treba reševati globalno. Ni pa malo tudi perečih lokalnih stvari, ki terjajo nujno sanacijo in za to potrebna sredstva.

Pospesevanje razvoja nerazvitih območij in regionalizacija

Sevniška skupščina je pretekli petek (16. 11. 90) organizirala regijski posvet o težah za zakon o pospeševanju razvoja manj razvitih občin in demografsko ogroženih območij v Republiki Sloveniji ter o regionalizaciji Slovenije, kot jo predvideva osnutek slovenske ustave. Iz posavskih občin so bili na sestanek povabljeni člani skupščinskih predsedstev in izvršnih svetov, predstavniki političnih strank ter delegat občine Krško v zboru občin Republike Slovenije.

Na posvetu je udeležencem predsednik Republiškega komiteja za plan, gospod Igor Umek, predstavil teze za osnutek Zakona o pospeševanju razvoja manj razvitih območij in občin. Gre za demografsko ogrožena območja in mednje sodi cela občina Brežice, kranjska stran sevniške ter severni in južni del krške občine (torej vse razen osrednjega dela!). Gre za to, da bo Republika na teh območjih vpeljala sistem pomoči s 30- do 50-odstotno udeležbo nepovratnih sredstev. Podprla bo tudi projekte v infrastrukturo in **svoje programe bodo lahko predložili tudi ZASEBNI PODJETNIKI. Operativni del dokumenta bodo sestavili takoj v začetku januarja 1991, zato bodo zainteresirani s programi morali pohiteti in svoje programe prijaviti TAKOJ (brez metodologije)**. Glede na to, da ima naša občina kar precej območij, ki »sodijo v ta zakon«, naj si **ZAINTERESIRANI PODROBNOSTI OGLEDAMO V ZAKONU, KI BO OBJAVLJEN V SKUPŠČINSKEM POROČEVALCU št. 20/14. 11. str. 24.**

V razgovoru o regionalizaciji Slovenije je seveda ponovno prišla na dan zahteva Posavcev, da bi ohranili svojo regijo. Ugotovili so, da rešitev tega vzloga ne more tčati zgolj v ustreznem zakonu, pač pa je problematiko treba opredeliti v fazi razprav o osnutku republiške Ustave. Zato je skupina posavskih pravnikov pripravila kot delovno gradivo predlog sprememb nekaterih členov Ustave (85. in 139.), ki ga bodo obravnavali udeleženci javne razprave o osnutku Ustave tudi v krški občini. Ravno tako se je in se še bo v Posavju zvrstilo nekaj strokovnih predavanj in nekaj razgovorov, preden bodo stališča in pripombe na Ustavo konkretizirane in sestavljene tako, da bodo zdržale v dvoboju z drugačnimi stališči.

Priznanja ob prazniku Teritorialne obrambe

Komandant občinskega štaba Teritorialne obrambe, rezervni major Ernest Breznikar, prejema državno odličje od župana Vojka Omerzuja (levo). Sam jih je izročal svojim podrejenim — med njimi tudi Cvetu Bahču. Krški OŠTO je bil lani razglašen za najboljšega v Sloveniji.

Ob 22. obletnici ustanovitve Teritorialne obrambe sta krški občinski štab TO in svet za SLO in DS orgnizirala slovesnost (19. novembra 90), na kateri so najzaslužnejšim članom teh enot podelili priznanja. Zbranim je spregovoril predsednik občinskega sveta za SLO in DS in predsednik skupščine Vojko Omerzu. Udeležence je seznanil s spremembami, ki jih na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite prinaša nova Ustava Republike Slovenije. Posebej je poudaril dobro opremljenost in izurjenost vodstva krškega občinskega štaba Teritorialne obrambe. Ta se namreč odraža tudi na njihovih dobrih delovnih rezultatih in priznanjih. Lani je bil naš štab razglašen za **najboljši občinski štab teritorialne obrambe v Republiki Sloveniji**. Njegov poveljnik, rezervni major Ernest Breznikar, je na proslavi prejel red ljudske armade s srebrno zvezdo, na posvetu v Poljčah (20. nov. 90) pa še malo **plaketo TO Republike Slovenije**. Na krški občinski proslavi sta državni odlikovanji prejela tudi **Albin Božič** (red vojaških zaslug s srebrnimi meči) in **Zvonislav Skalicki** (medaljo dela).

Rezervni poročnik **Zdenko Mohar** in rezervni vodnik **Matjaž Mavsar** sta prejela pohvalo v.d. komandanta RŠTO Janeza Slaparja, v imenu komandanta Pokrajinskega štaba TO, rezervnega majorja Albina Gutmana, pa so izročili pohvale rezervnim kapetanom **Vojku Sotošku**, **Srečku Blazinšku**, **Alojzu Šribarju** in **Jožetu Arhu** ter rezervnemu vodniku **Jožetu Drobniču**.

Od leve: (prva vrsta) Ernest Breznikar, Franc Pavlin, (druga vrsta) Drago Šterban, Rajmund Weber, za njim sedi (tretja vrsta) Todor Ružič, v četrti vrsti — z brado — Vojko Sotošek

Poveljnik Občinskega štaba TO Krško, rezervni major Ernest Breznikar, je podelil naslednja priznanja: **plaketo TO** občine Krško so prejeli: rez. kapetan 1. razreda **Alojz Brezovšek**, rez. vodnik 1. razreda **Dušan Vučajnik** in rez. vojak **Pavel Špan**. Pohvalo TO občine Krško so prejeli: rez. kapetana

Zdravko Kadivnik in **Izidor Jurenc**, rez. poročnika **Jože Kranjc** in **Cveto Bahč**, rez. podporočnik **Adolf Simonišek**, rez. vodnik **Zoran Pfajfer**, rez. razvodnik **Jože Koritnik**, rez. desetarja **Dušan Simakovič** in **Jože Pleterski** ter rez. vojaki **Franc Veličević**, **Slavko Mancini** in **Drago Valentinc**.

Odgovori na delegatska vprašanja

Na prejšnji seji občinske skupščine, ki se je začela 10. in končala 18. oktobra, so delegati vseh treh zborov izvršnemu svetu postavili izredno veliko število vprašanj: o poslovanju sklada stavbnih zemljišč, varstvu okolja, stanju v gospodarstvu, (ne)spoštovanju veljavnih predpisov in še marsičem.

Občinski upravni organi in inšpekcijske službe so vsak za svoje področje pripravili odgovore. Izvršni svet SO Krško je na svoji seji dne 20. 11. 1990 obravnaval postavljena delegatska vprašanja in odgovore nanja ter sprejel sklep, da bo vse odgovore izročil predsedstvu SO z namenom, da jih ta posreduje delegatski skupščini.

V skladu z zahtevo skupščine, da naj bo z odgovori na delegatska vprašanja seznanjena širša javnost, jih skupaj z vprašanji objavljamo tudi v Našem glasu.

I. PODROČJE DRUŽBENE- GA PLANIRANJA, RAZVO- JA GOSPODARSTVA IN UREJANJA PROSTORA

Adaptacija stare osnovne šole v Koprivnici

1. Kako je bilo mogoče financirati objekt, katerega lastnik ni občina?
ODGOVOR:

Krajevna skupnost Koprivnica je dne 27. 1. 1990 naslovila na Izvršni svet občine Krško vlogo za potrditev sklepa sveta šole Koprivnica. Kot upravljalec stavbe, v kateri že več let ni potekal pouk, je šola dala to stavbo na razpolago krajevni skupnosti Koprivnica z namenom, da se v tem objektu ustanovi obrat, ki bi nudil nekaj zaposlitev krajanom. Krajevna skupnost je zato tudi zaprosila za odobritev finančnih sredstev, ker sama ni razpolagala z njimi. Izvršni svet je podprl predlog sveta KS Koprivnica in sveta šole Koprivnica ter sprejel obvezo za adaptacijo in preureditev objekta.

V objektu, ki stoji na parc. št. 5/2, stavbišče, k.o. Koprivnica, se je izvajal osnovnošolski učni proces za potrebe Koprivnice in okoliških krajev vse do izgradnje nove osnovne šole, nato pa je stavba služila le kot pomožni prostor šole. Šola je stavbo v mejah svojih finančnih možnosti vzdrževala, zato je bila v dobri veri in poštenju prepričana, da je lahko le ona imetnik pravice do uporabe te stavbe. Po preverjanju premoženjskega stanja je bilo ugotovljeno, da je nepremičnina parc. št. 5/2 splošno ljudsko premoženje (SLP) z vpisom pod Dn št. 864/49. Nato se je pod Dn 2076/50 na podlagi predloga OLO Krško, odseka za agrarno refero, z dne 3. 5. 1950, vpisal pri SLP kot upravni organ Krajevni ljudski odbor Podsreda. Teritorialna politič-

na razdelitev se je izvrševala predvsem po katastrskih občinah, ker pa je Koprivnica na meji, se je glede na spreminjajočo se zakonodajo dogajalo, da je spadala pod različne teritorialno-politične enote (Senovo). Po uveljavitvi Zakona o območjih krajev in občin v SRS (Uradni list SRS, št. 35/64) je formalno pravno imetnik pravice do uporabe postala občina Krško. Vpis v zemljiško knjigo bi se moral predlagati po uradni dolžnosti, vendar takrat to ni bilo storjeno. V nobenem primeru ne moremo govoriti o lastništvu tega objekta, kot tudi o tem ne, da občina Krško ni bila imetnik pravice do uporabe, ker je nepremičnina bila vpisana kot splošno ljudsko premoženje.

2. Kako je bilo mogoče skleniti najemno pogodbo za uporabo tega objekta, saj sklad (stavbnih zemljišč) sploh še ni lastnik objekta? S kom je bila sklenjena najemna pogodba za ta objekt?
ODGOVOR:

Na osnovi vloge, ki jo je naslovilo zasebno podjetje DARJA na Izvršni svet Skupščine občine Krško za najem poslovnih prostorov, je Komite za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora predal v najem preurejeno staro osnovno šolo v Koprivnici s 15. 5. 1990. Ker pa se je adaptacija objekta zavlekla, je bil sklenjen aneks k najemni pogodbi, v katerem je bilo določeno, da najemna pogodba začne veljati 1. 9. 1990.

Objekt osnovna šola Koprivnica spada v fond SLP. V upravljanje nam ni bil prenesen, ker ni bil formalno-pravno vknjižen imetnik pravice do uporabe.

Na podlagi zakona o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih je upravljalec le-teh Komite za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora - Odsek za gospodarsko infrastrukturo.

3. Kaj namerava izvršni svet storiti, da se investicija zaključi in objekt začne uporabljati?

ODGOVOR:

Izvršni svet je sklenil aneks št. 3 k pogodbi »Adaptacija stare osnovne šole v Koprivnici« za dokončanje izgradnje objekta in zunanje ureditve.

Objekt bo cenilec ocenil, nato pa bo izveden razpis za odprodajo poslovnih prostorov.

4. Kdo je dal ponudbo za adaptacijo in kdo je opravil izbiro najugodnejšega ponudnika?

ODGOVOR:

Ponudbo za izvedbo adaptacije stare osnovne šole v Koprivnici so dala naslednja podjetja: Posavje Sevnica, Resa Krško, Kograd Dravograd, Kostak Krško, Šebelj Zvone, Cankarjeva 3/a, Krško in GIP Pionir Novo mesto.

Najugodnejši ponudnik je bilo podjetje Posavje Sevnica, in temu so bila s pogodbo št. P/3-3/90 oddana dela.

5. Kdo je podpisal pogodbo z izvajalcem del?

ODGOVOR:

Pogodbo je podpisal predsednik izvršnega sveta Igor Dobrovnik 3. 5. 1990.

6. Ali je res, da podjetja Darja d.o.o. uporablja adaptirane prostore v renoviranem objektu v Velikem Podlogu, in kakšna je povezava tega podjetja z institucijo, ki je financirala izgradnjo tega objekta, in najodgovornejšimi ljudmi iz te institucije?

ODGOVOR:

Sklad stavbnih zemljišč je na podlagi sklepa o plačilu stroškov za sanacijo objekta Kulturni dom Veliki Podlog z dne 26. 12. 1989 in na podlagi sklepov in stališč izvršnega sveta k programu porabe posebnega dela sklada stavbnih zemljišč — delež Nuklearne elektrarne Krško (VII. točka) prenesel sredstva iz naslova nadomestila na občinski proračun, iz katerega je bila sanacija financirana.

7. Ali je res, da je kredit v vrednosti 1.500.000,00 din, ki ga je dalo podjetje DARJA d.o.o., vezan na plačevanje 85 % letnih obresti, in da mesečna obveznost sklada samo za obresti znaša cca 90.000,00 din?

ODGOVOR:

Dne 20. 6. 1990 je bila med Skladom stavbnih zemljišč in podjetjem DARJA Koprivnica sklenjena kreditna pogodba v višini 1.500.000,00 din po 7-odstotni mesečni obrestni meri. Kredit je bil vrnjen po dveh

tranšah (8. 8. 1990 in 10. 8. 1990). Za obdobje najetja kredita (51 dni) so bile plačane obresti v višini 1.752.333,30 din. Ker ob vračilu kredita niso bile plačane navedene obresti, so bile zaračunane tudi zamudne obresti (38 dni) v višini 8.138,60 din. Torej je znašala skupna obveznost iz naslovna obresti 183.371,90 din.

Za podpis pogodbe je bil pristojen predsednik upravnega odbora sklada in po njegovem generalnem pooblastilu vodja strokovne službe sklada stavbnih zemljišč in predsednik komiteja za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora.

Pogodbo je v tem primeru podpisal vodja strokovne službe sklada stavbnih zemljišč Jože Kos.

8. Ali je sklad stavbnih zemljišč oziroma proračun občine igral kakšno vlogo pri nakupu poslovnega prostora na Dalmatinovi cesti za to podjetje, glede na to, da se je ta objekt adaptiral v sklopu sredstev, ki so bila zbrana za prenavo starega mestnega jedra?

ODGOVOR:

Objekte na Dalmatinovi ulici je gradilo podjetje PIONIR za trg in sklepalo direktne pogodbe s kupci.

9. Kdo financira adaptacijo in ureditev poslovnih prostorov nad trgovino Zastava avto? Kdo je najemnik teh poslovnih prostorov in kdo je te prostore dal v najem?

ODGOVOR:

Na podlagi sklepa sklada stavbnih zemljišč št. 5-464-5/86 z dne 17. 7. 1990 je bil izročen v upravljanje SO Krško, Komiteju za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora - Oddeku za gospodarsko infrastrukturo, objekt na CKŽ 53, in sicer za določen čas — do pričetka adaptacije tega objekta oziroma za nedoločen čas, če bo sama nosilec prenove. Do pričetka prenove tega dela mestnega jedra je smiselno, da se objekt uporablja in vzdržuje, ker ni predviden za rušitev, ampak spremembo v poslovni objekt. Na osnovi tega sklepa sta bili dve stanovanjski enoti oddani v najem do sedaj edinih prosilcev, Igorju Dobrovniku in Fedorju Špacapanu, dve enoti pa sta še nezasedeni.

Najemni pogodbi vsebujeta klavzulo, ki obvezuje oba najemnika, da bosta adaptacijska dela v poslovnem prostoru, potrebna za normalno rabo le-tega, opravila na lastna stroške.

10. Ali je res, da je bila iz sredstev za obnovo stanovanj bivše stanovanjske skupnosti obnovljena vrstna hiša na Senovem, ki jo uporablja hči g. Dobrovnika? Kdo je lastnik te hiše?

ODGOVOR:

Lastnik hiše na Senovem je Lisca Sevnica, v njej sta dve stanovanji. Kletno stanovanje, katerega uporablja hči g. Dobrovnika, se je v letošnjem letu adaptiralo, vendar oddelek za

gospodarsko infrastrukturo ni sodeloval pri financiranju. Od večjih del na hiši Prešernova 6, Senovo, je bila v letu 1988 opravljena obnova strehe in žlebov.

11. Zanima me, kdo je lastnik 19 stanovanj na Bohoričevi, ki jih je sklad stavbnih zemljišč odkupil od Pionirja, kdo upravlja s temi stanovanji in kdo je sprejel sklep, da se ta stanovanja razdelijo ter po kakšnih kriterijih so bila razdeljena?

ODGOVOR:

Zaradi potreb prenove in rušitve v starem mestnem jedru Krško (Ureditveni načrt III, IV in V in investicijski program) je sklad stavbnih zemljišč odkupil v Bohoričevi ulici 20 stanovanj (pogodba št. 052/90-IV-12 z dne 31.5.1990). Istočasno z nakupom stanovanj je bilo po isti pogodbi kupljenih še 24 garaž.

Lastnik stanovanj je sklad stavbnih zemljišč, upravljalca pa je odsek za gospodarsko infrastrukturo.

12. Kaj je izvršni svet storil oziroma kaj namerava storiti na področju razvoja družbenega dela gospodarstva, zasebnega podjetništva in obrti? Kako bo IS organiziral akcijo vzpodbujanja in pospeševanja gospodarskega razvoja in odpiranja novih delovnih mest v občini?

ODGOVOR:

Izvršni svet skupščine občine Krško je imenoval 5-člansko komisijo za pripravo izhodišča razvoja drobnega gospodarstva in podjetništva. Komisija celovito obdeluje problematiko z vseh vidikov — od financ do prostora ter bo oblikovala svoje videnje glede aktivnosti, ki jih je potrebno izvajati na posameznih področjih gospodarstva. Predlog teh aktivnosti bo predložila izvršnemu svet v sprejem.

V predlogu aktivnosti bo upoštevana pristojnost izvršnega sveta glede njegovega »posredovanja« v gospodarstvo. Za to pa je jasno, da je samo vzpodbujevalnega in koordinacijskega značaja glede razvoja podjetništva in prestrukturiranja obstoječih podjetij.

Sredstev sklada skupnih rezerv, ki je imel funkcijo dajanja premostitvenih kreditov za sanacijo izgub in prekvalifikacijo kadrov v gospodarstvu, ni več, saj se niso predpisovale stopnje za ta prispevek že od leta 1983 dalje.

13. Ali bo izvršni svet predlagal skupščini ustanovitev sklada za razvoj oz. kdaj planira, do bo ta sklad ustanovljen?

ODGOVOR:

Izvršni svet bo predlagal ustanovitev posebnega občinskega sklada za razvoj podjetništva, ki naj bi bil predvidoma ustanovljen v letu 1991. Izvršnemu svetu se kaže možnost za vzpodbujanje z zagotovitvijo prostorov in s kreiranjem tiste davčne politike, ki je v pristojnosti občine. Izvršni svet bo podpiral vse vzpodbude in sugestije vseh tistih, ki bodo imeli ideje in načrte za uveljavljanje podjetništva.

14. Koliko je bilo v proračunu občine zbranih sredstev za odpiranje novih delovnih mest v zadnjih štirih letih?

a) Na osnovi kakšnega sklepa in iz katerega vira so bila ta sredstva zbrana?

ODGOVOR:

S sporazumom med Izvršnim svetom SO Krško in upravnim odborom Sklada stavbnih zemljišč občine Krško je bilo določeno, da se iz prihodkov sklada za svobodno menjavo, to je za delo, ki ga upravni organi opravljajo za potrebe sklada, nameni 10 %. S sklepom IS pa je bilo določeno, da se od tega 1 % sredstev nameni za delo upravnih organov, 9 % pa za druge splošne družbene potrebe, med drugim tudi za odpiranje novih delovnih mest. Znotraj teh devetih odstotkov kriteriji delitve niso bili posebej določeni.

b) Kje in za kaj so bila ta sredstva porabljena?

Posebej je bilo za potrebe odpiranja novih delovnih mest namenjenih 3.164.818,80 din, od tega za:

— OŠ Podbočje - TKG (1989) 463.507,00 din,

— OŠ Koprivnica 2.701.311,80 din.

15. Koliko dovoljen je bilo obrtnikom za področje projektiranja, svetovanja in nadzora izdanih v zadnjem letu dni za uporabo dopolnilnega dela drugih delavcev?

ODGOVOR:

V letih 1989 in 1990 je bilo izdanih pet obrtnih odvoljenj za opravljanje dejavnosti projektiranja, svetovanje in opravljanje nadzora z omejitvijo, da lahko ti obrtniki opravljajo dejavnost za občane in civilnopravne osebe. Vsi imajo tudi opravljen strokovni izpit in ustrezne delovne izkušnje. Po izobrazbi so: dipl. ing. arh., dipl. ing. gr., dipl. ing. str., ing. gradb., gradb. tehnik.

Po določili 139. člena Obrtnega zakona (Uradni list SRS, št. 35/88 in 24/89) izda dovoljenje za uporabo dopolnilnega dela drugih delavcev pristojni občinski upravni organ, to pa opravi tako, da praviloma v obrtno dovoljenje vpiše število delavcev, ki jih lahko samostojni obrtnik zaposli. V letih 1989 in 1990 obrtniki s področja projektiranja niso zaposlovali delavcev — projektantov v smislu kolektivne pogodbe.

16. Koliko postopkov za prenehanje obratovalnice je bilo v zadnjem letu dni zaradi »prekrška« po 96. členu (točki 9) Obrtnega zakona?

ODGOVOR:

9. točka 96. člena Obrtnega zakona (Ur. l. SRS, št. 35/88 in 24/89) določa: Če samostojni obrtnik pri opravljanju svoje dejavnosti uporablja dopolnilno delo drugih oseb brez dovoljenja pristojnega občinskega upravnega organa ali v nasprotju s tem dovoljenjem, mu z dnem pravnomočnosti odločbe pristojnega upravnega organa preneha obratovalnica po samem zakonu.

Navedeno določilo pozna že sprememba Obrtnega zakona iz leta 1985 (Ur. l. SRS, št. 37/85), vendar od uveljavitve cit. zakonske določbe ni bil ugotovljen noben prekršek, ki bi pogojeval izdajo odločbe o prenehanju obratovalnice.

17. Koliko priglasi tev del je pristojni občinski upravni organ v zadnjem letu izdal družbenim osebam, obrtnikom in podjetjem in koliko lokacijskih dovoljenj?

ODGOVOR:

Občinski upravni organ, pristojen za gradnje, je izdal naslednje število lokacijskih dovoljenj:

— lokacijska dovoljenja za družbene osebe in podjetja	21
— lokacijska dovoljenja za obrtnike	12
— priglasi tve del za podjetja	12
— priglasi tve del za obrtnike	2
v letu 1990 oz. od 1. 1. 1990 do 30. 9. 1990:	
— lokacijska dovoljenja za družbene osebe in podjetja	11
— lokacijska dovoljenja za obrtni	35
— priglasi tve del za podjetja	7
— priglasi tve del za obrtnike	13

18. Kaj se je v zakonodaji spremenilo, da se je število priglasi tev oz. odločb o priglasi tveh zelo povečalo v zadnjih mesecih, oz. kaj je sploh vzrok za to povečanje?

ODGOVOR:

Sprememb v zakonodaji, ki bi povzročile povečanje števila priglasi tev, v zadnjih mesecih ni bilo, tudi če upoštevamo Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. l. RS, št. 26/90). Ta je prinesel le to spremembo, da mora upravni organ za dovolitev priglasi tenih del izdati odločbo, zoper katero je možna pritožba. Ta prej, v primeru izdaje potrdila, ni bila možna.

Sicer pa je bilo leta 1989 dovoljeno 314 priglasi tenih del na področju referata za gradnje, od tega 295 pri gradnji občanov (217 na podlagi zakona in navodila iz leta 1985 — Uradni list SRS, št. 27/85, in 78 na podlagi zakona in občinskega odloka — Urad. l. SRS, št. 9/87). Z vidika upravnega postopka to dejansko pomeni 628 potrdil, saj je bilo potrebno za eno priglasi tev izdati dve potrdili, to je gradbeno in urbanistično. V letošnjem letu pa je bilo do 8. 11. 1990 dovoljenih 343 priglasi tenih del.

19. Ali je zakonita priglasi tev za dela, kot so npr. dela na pločniku magistralne ceste skozi Krško; sprememba funkcije objekta iz stanovanjskega v gostinski lokal ali trgovino; večja adaptacija zgradb; postavljanje gnojnih jam; silosov do 100 m³, čeprav so sestavni del predvidenega gospodarskega poslojpa po lokacijski dokumentaciji?

ODGOVOR:

Že v odgovoru v prejšnji točki so navedeni predpisi, ki so poleg določil 46. člena Zakona o graditvi objektov /Ur. l. SRS, št. 34/84) osnova za dovolitev priglasi tenih del. Tako v navodilu iz leta 1985 kot občinskem odloku iz leta 1987 pa so tudi našeti objekti in posegi v prostor, za katere ni potrebno lokacijsko dovoljenje.

Navedeni predpisi ne opredeljujejo posebej, kaj so večje adaptacije zgradb. Kaj se sploh lahko šteje za adaptacijo, določa 4. člen navodil.

V primerih, ko je postavitve silosa ali gnojne jame že sestavni del lokacijske dokumentacije predvidenega gospodarskega poslojpa, upravni organ tega ne rešuje s priglasi tvi, ampak je omenjena postavitve rešena že s samim lokacijskim dovoljenjem za gospodarsko poslojpe. So pa bili primeri, in to glede silosov, ko investitor ni želel postaviti silosa s prostornino nad 100 m³, kot mu je to sicer omogočala lokacijska dokumentacija, ampak manjšega. V takšnih primerih upravni organ že zaradi ekonomičnosti in racionalnosti postopka ni spreminjal in dopolnjeval že izdanega lokacijskega dovoljenja ali opravljal ponovnega ogleda, temveč ja zadevo rešil v smislu priglasi tve. Ta pa je za silose s prostornino do 100 m³ možna in zakonita.

Postavitve gnojnih jam s priglasi tvi jo ni dovoljeno reševati. V primeru gradnje novih ali nadomestnih gospodarskih poslojpi je postavitve istih vedno tudi sestavni del lokacijske dokumentacije in s tem tudi predmet prejšnjega soglasja sanitarne inšpekcije in samega lokacijskega dovoljenja. Je pa bilo v letošnjem letu nekaj primerov, ko je upravni organ izdal po investitorjevi priglasi tvi potrdilo oz. odločbo. Ker ni šlo za gnojno jamo v zvezi s predvidenim gospodarskim poslojpi, ampak k obstoječemu, je upravni organ ob rešitvi smiselno upošteval pogoje, ki jih za takšne objekte podaja sanitarna inšpekcija, predvsem pa še pogoje strokovnega navodila o urejanju gnojišč in greznic (Ur. l. SRS, št. 10/85).

Dovolitev spremembe funkcije objekta iz stanovanjskega v gostinski lokal ali trgovino s priglasi tvi jo ni zakonita. 50. člen zakona iz leta 1986 določa, da je tudi za posege v prostor, ki trajno spreminjajo njegovo namensko rabo, bivalne in delovne pogoje, ekološko ravnoesje v naravi ali krajinske značilnosti, potrebno lokacijsko dovoljenje.

Za dela, npr. na pločniku magistralne ceste skozi Krško, če gre za obnovo, vzdrževalna dela ali zamenjavo dotrajane instalacije PTT ali elektrovodnega kabla in vstavljanje kabla v že zgrajeno kabelsko kanalizacijo, na podlagi 46. člena Zakona o graditvi objektov (Ur. l. SRS, št. 34/84) zadostuje priglasi tev del. V konkretnem primeru je upravni organ PTT podjetju Novo mesto izdal potrdilo o priglasi tvi del za obnovo obstoječe telefonske

kanalizacije na relaciji od mostu čez Savo do Spodnjega Griča v Krškem.

Druge priglasi tve niso bile izdane.

20. Kakšna je konkretna — operativna vloga pristojne urbanistične inšpekcije in ali se v praksi upošteva kot »črna gradnja« tudi takšna, ki ne upošteva lokacijskih pogojev?

ODGOVOR:

Konkretna — operativna vloga urbanistične inšpekcije je inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem določb Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor in Zakona o sistemu državne uprave in o IS Republike Slovenije ter o republiških upravnih organih ter drugih predpisov, izdanih na podlagi že omenjenega zakona, ki ureja prostor.

Če se pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva ugotovijo takšna dejstva, ki so v nasprotju z določbami omenjenih predpisov, urbanistična inšpekcija izreka ukrepe, ki so utemeljeni v omenjenih pa tudi drugih predpisih (ZUP), ker je za to pristojna.

V praksi se šteje za črno gradnjo ali drug nedovoljen poseg v prostor tudi tista gradnja oziroma poseg, ko investitor ne upošteva lokacijskih pogojev.

21. Koliko črnih gradenj (brez lokacijskega dovoljenja) in koliko takšnih, ki ne upoštevajo lokacijskih pogojev, ima urbanistična inšpekcija vsaj na seznamu na območju Posavja — po občinah?

ODGOVOR:

V uvodu moramo povedati, da urbanistična inšpekcija ne vodi posebnega seznama črnih gradenj in drugih nedovoljenih posegov v prostor v tem smislu, da bi jih imela vsaj na seznamu.

Kadar izsledimo takšno črno gradnjo ali drug nedovoljen poseg v prostor, uvedemo inšpekcijski postopek, ki pa ni zgolj evidenca oziroma seznam.

Vsako leto urbanistična inšpekcija posreduje poročilo o svojem delu izvršnemu svetu skupščini občine. Tako je bilo tudi za prejšnje leto, zato naj navedem podatke za občino Krško v letu 1989 in v letu 1990 do 30. 9., ker delegatsko vprašanje namreč ne vsebuje časovne opredelitve:

Leta 1989 je bilo zaradi nedovoljenih gradenj in drugih posegov v prostor, kakor tudi gradenj v nasprotju s pogoji lokacijskih dovoljenj izdanih 21 odločb. Do 30. septembra letos je bilo izdanih 19 takih odločb. Torej lahko v letošnjem letu pričakujemo nekoliko več primerov nedovoljenih posegov v prostor, kjer so obravnavani tisti brez lokacijskih dovoljenj kakor tudi tisti, ki so v nasprotju z lokacijskimi dovoljenji.

Za občino Brežice je bilo leta 1989 izdanih 15 odločb, letos pa 11. Za občino Sevnica so številke nekoliko nižje: leta 1989 je bilo izdanih 14 odločb in za letošnje leto 9.

To so torej številke o nedovoljenih gradnjah, za katere smo izdali določene ukrepe,

seveda pa ne moremo trditi, da je to podatek o dejanskem stanju na terenu. Primerov nedovoljenih posegov v prostor je verjetno po občinah Posavja še več, in te bomo še naprej odkrivali ob vsakdanji prisotnosti na terenu.

22. Kakšna bo politika vlade občine Krško do črnih gradenj v prihodnje?

ODGOVOR:

Zadnji temeljitejši pregled stanja glede črnih gradenj v občini Krško je bil leta 1979. To je bilo pravzaprav posledica sprememb republiških predpisov, ki so občinam naložili, da tovrstno gradnjo rešijo s posebnim občinskim predpisom.

Po tem letu na sejah občinske skupščine kakšnega predpisa ali stališča niso sprejeli. Problematiko pa je ob različnih prilikah obravnavala občinski izvršni svet (npr. ob poročilih inšpekcijskih in upravnih organov, ob pripravi planskih in urbanističnih dokumentov), vendar do sprejetja kakšne »politike vlade« do tovrstne gradnje ni prišlo. O politiki v bodoče bo izvršni svet poročal občinski skupščini potem, ko bo obravnaval take vrste poročilo, katerega pripravo je že naročil inšpekcijskim in upravnim organom.

23. Kakšno je osebno stališče predsednika komiteja za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora g. Franca Jeniča do opravljanja del delavcev v upravi v drugem podjetju, drugi organizaciji, pri zasebnem delodajalcu ali kot samostojnega osebnega dela?

ODGOVOR:

Kot predsednik komiteja za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora občine Krško se zavzemam za spoštovanje predpisov.

24. Socialdemokratska stranka predlaga, da skupščina razveljavi do sedaj veljavni sklep, ki pooblašča projektantsko organizacijo Savaprojekt Krško za izdelovanje urbanistične dokumentacije občine Krško.

ODGOVOR:

SedANJI odnosi med občino Krško in Savaprojektom pri izdelavi urbanistične dokumentacije bodo spremenjeni, ko bo v upravnih organih formirana upravna organizacija, ki bo v skladu z zakonodajo prevzela in opravljala to strokovno funkcijo. Takšna oblika reorganiziranja je predlagana v kontekstu celotne reorganizacije občinske uprave.

25. SDS predlaga, da se sprejme sklep, da je za vsa dela, v katerih je občina soudeležena, obvezen javni natečaj. Predlaga, da IS imenuje ustrezno strokovno komisijo, ki bi skrbela za kvalitetno izvajanje javnih natečajev.

ODGOVOR:

Izvršni svet skupščine občine Krško je na svoji seji dne 9. 11. 1990 že imenoval odbor

za urejanje prostora, ki bo lahko opravljal tudi te naloge.

26. Kje je projektna dokumentacija, naročena pri Savaprojektu, v čigavem lastništvu je in kje jo je možno dobiti na vpogled?

Lastništvo projektne dokumentacije je opredeljeno v pogodbah, in sicer taklo:

— vsa dokumentacija je last Sklada stavbnih zemljišč občine Krško,

— vse matrice in avtorske pravice dokumentacije pripadajo Savaprojektu Krško.

27. Ali se v krškem vodovodnem omrežju in ostalih vodovodnih omrežjih meri oziroma spremlja vsebnost nitratov? Kakšni so principi ugotavljanja — kvalitetno in časovno? Ali se v primeru prekoračitve veljavnih normativov izvajajo ukrepi za zaščito zdravja občanov?

ODGOVOR:

V krškem in ostalih vodovodih, ki jih upravlja Kostak Krško, se opravljajo analize dvakrat mesečno, po potrebi tudi večkrat, in to kemične ter bakteriološke, v katerih je zajeta tudi količina nitratov v miligramih na liter vode. Analize plačuje Kostak iz vodarine, izvaja pa jih Zavod za socialno medicino in higieno Novo mesto. V letih 1987 in 1990 so bile opravljene še analize v 60 vodovodih v občini Krško, rezultati so bili objavljeni v Našem glasu.

V omrežju vodovoda Drnovo so se pojavili nitrati preko dopustne meje prvič v letu 1989. Največja količina nitratov je bila v vodi iz piezometra v bližini črpališča Drnovo, in to 15,8 mg nitratov na liter vode in 9. 9. 1989 na Drnovem in Vihrah 13,6 mg. Tedaj je Kostak dovažal vodo v naslednja naselja: Narpelj, Trška gora, Grič, Leskovec, Veniš, Velika vas, Žadovinec, Drnovo, Mali in Veliki Podlog, Gržeča vas in Vihre.

28. Katera komisija je (kdo jo je imenoval) in kdaj spremenila že objavljeno listo o dodelitvi stanovanj (lista je bila objavljena v Dolenjskem listu)?

ODGOVOR:

Prednostni vrstni red upravičencev za dodelitev solidarnostnih stanovanj je bil sprejet 17. 11. 1989.

Dokončna prednostna lista ostane v veljavi do sprejema nove. Z dokončne prednostne liste se črtajo tisti upravičenci, ki so si sami ali jim je bilo dovoljivo rešeno stanovanjsko vprašanje in tisti upravičenci, ki ne izpolnjujejo več pogojev za uvrstitev na prednostno listo. O izbrisu upravičencev z dokončne prednostne liste odloča komisija za solidarnost. Prednostna lista je bila spremenjena na podlagi sklepa o prenehanju delovnega razmerja upravičenca za dodelitev solidarnostnega stanovanja, ki bi mu bilo dodeljeno stanovanje kot mlademu strokovnjaku. Na podlagi 6. člena Pravilnika o družbeni pomoči iz sredstev solidarnosti v stanovanj-

skem gospodarstvu v občini Krško pa so to delavci, ki lahko največ pripomorejo k razvoju organizacije in ki izpolnjujejo kriterije in merila organizacije za priznanje tega statusa, zlasti pa perspektivni strokovnjaki z deficitarnim poklicem ter inovatorji, ki niso starejši od 35 let. Torej upravičenec nima več statusa mladega strokovnjaka in je uvrščen na 48. mesto prednostnega vrstnega reda socialne kategorije.

Komisija za solidarnost je bila imenovana na skupščini Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Krško dne 28. 6. 1989.

29. Če je sprememba liste dodelitve stanovanj izvedla ustrezná komisija, zakaj sprememba do danes ni bila izvedena na enak način kot postopek za sprejem prve objave (gre za ustavno pravico občana do pritožbe) ter zakaj o izvedeni spremembi niso bile izdane ustrezne odločbe?

ODGOVOR:

Na podlagi 32. člena Pravilnika o družbeni pomoči iz sredstev solidarnosti v stanovanjskem gospodarstvu za izbris upravičenca z dokončne prednostne liste ni določen postopek, kot je določen za sprejem prednostne liste.

30. Zakaj se izvedba zamenjav stanovanj ni opravila na enak način kot dodelitev novih stanovanj (gre za postopek) ter katera komisija in kdaj je sprejela posamezno odločbo o preselitvi (zamenjavi stanovanja)?

ODGOVOR:

Na osnovi 37.—40. člena že omenjenega pravilnika so bila dodeljevanja in zamenjave stanovanj združena, da bi na ta način rešili čim večje število prosilcev, upoštevajoč pri tem materialne in zdravstvene razmere prosilcev ter površinske normative.

O vseh vprašanih v zvezi z zamenjavo in dodeljevanjem stanovanj odloča komisija za solidarnost.

31. Glede na to, da naša stranka ugotavlja nepravilnosti v postopkih za dodelitev stanovanj ter da je o nepravilnostih bil obveščen tudi občinski IS, ki je odgovoren za delovanje svojih strokovnih služb, zahtevamo odgovor na vprašanje, kaj so pristojni organi storili za zaščito prizadetih občanov, kakšno zadoščenje bodo prizadejani občani dobili ter kakšne sankcije so oziroma bodo izvedene proti odgovornim osebam v primeru, da so naše ugotovitve o nepravilnostih resnične?

ODGOVOR:

Ugotavljamo, da v postopku dodeljevanja stanovanj ni bilo nepravilnosti.

32. Ali in kdaj namerava IS zastavljeno akcijo izgradnje KDS nadaljevati oziroma zaključiti v naših dveh krajevnih skupnostih, ki sta k akciji pristopili prvi in sta vsem na-

štetim nevšečenostim, zaradi katerih smo se te gradnje lotili, najbolj izpostavljeni? Tudi sprejem TV signala s Trdinovega vrha imata moten.

ODGOVOR:

Programi nalog, ki jih izvaja IS, so opredeljeni v dolgoročnih, srednjeročnih in letnih planih, katere potrdi skupščina. Glede na delegatsko pobudo je izvršni svet naročil študijo organiziranosti informativnega sistema v občini Krško, ki je obsegala poleg obstoječega stanja še usmeritve informativne dejavnosti z organizacijsko shemo in potrebnimi kadri, predlog lokacije podjetja ter nakazan sistem financiranja.

Prejšnji IS je na svoji 70. redni seji dne 23. 4. 1990 obravnaval študijo in bil mnenja, da je potrebno izdelati ekonomsko upravičenost takšnega podjetja, o njej pa naj bi se odločal novi IS.

SedANJI IS še ni dobil podlag študije o ekonomski upravičenosti in je tudi še ni obranval. Izvršni svet tako še nima stališča do oblike organiziranja informacijskega sistema, za katerega bi bila tudi možna varianta preko sistema KDS. Podpira pa izgradnjo sistema KDS, saj se je tudi že vključil s posredovanjem pri sporih med investitorjem, ki ga predstavlja KS Krško, in izvajalcem Lesnino.

Ravno tako je bil izvršni svet s svojimi službami vključen v pripravo prostorskih izvedbenih aktov, sodeloval pa je tudi pri posebnem programu Sklada stavbnih zemljišč, ki je v letu 1989 zagotavljal tudi del finančnih sredstev za izgradnjo KDS.

Poleg tega bo izvršni svet zagotovil zagonski kapital in opremo, vse do registracije firme KDS, da bo organizacija stekla.

Odgovor na vprašanje, kdaj namerva izvršni svet zastavljeno akcijo izgradnje KDS nadaljevati, je ta, da izvršni svet v svojih programih ni imel zastavljene akcije izgradnje KDS, ampak občani in KS Krško kot nosilka programa. Izvršni svet podpira akcijo KDS in jo bo kot izvršilni organ skupščine tudi nadaljeval, če bo tako sklenila skupščina.

33. Če res velja trditev, da je delež zasebnih naročnikov bil malenkost v primerjavi s tistim, kar je še morala primakniti skupnost, sprašujemo izvršni svet, zakaj si te podpore ne bi zaslužili tudi vsi mi, ki je še nismo dobili, saj naši člani ravno tako ustvarjajo v tej skupnosti?

ODGOVOR:

V pogovoru z gradbenim odborom KDS je bilo ocenjeno, da je delež zasebnih naročnikov v skupni masi sredstev za izgradnjo manjši od 20 %. Natančen delež je težko ugotoviti zaradi revalorizacije vsakega prejemka v lanskem letu. Glede nadaljnje izgradnje pa je že v prvem odgovoru rečeno, da bo izvršni svet podpiral nadaljnjo izgradnjo KDS.

34. Poseganje v prostor v Ulici Milke Kerin

ODGOVOR:

V konkretnem primeru gre, kot je že iz delegatskega vprašanja razvidno, za zazidavo vmesnega prostora med dvema stanovanjskima hišama (Mlakar—Cesar) zaradi pridobitve trgovine z dnevno preskrbo in prostora za šiviljstvo. Odgovor narekuje kratko osvetlitev problematike v zvezi z reševanjem zahtevkov občanov glede pridobivanja poslovnih prostorov. Zastareli urbanistični dokumenti (ti pa so še vedno edina zakonita podlaga za reševanje takšnih zahtevkov) na eni, cilji in usmeritve v srednjeročnem in dolgoročno planu občine Krško na drugi strani ter še zlasti sedanje spremenjene gospodarske razmere in družbene potrebe — vse to predstavlja veliko oviro za hitro in kvalitetno reševanje. Zastareli dokumenti res narekujejo negativno rešitev zahtevkov, vendar moramo reči, da je bilo kljub temu več pozitivnih rešitev kot negativnih. Pri tem pa je pomembno, da je do pozitivnih rešitev prišlo ob skupnem delu pri reševanju posameznih primerov tako upravnega organa, upravne organizacije (ogled in lokacijska dokumentacija), inšpekcijskih in drugih služb in ne nazadnje tudi mejašev. Slednje je upravni organ tudi v konkretnem primeru gradnje Mlakar Jožeta in Cesar Antona seznanil, in to seveda potem, ko je ugotovil ne le podroben namen in program investitorjev, temveč tudi ostale pogoje, ki so sicer ob reševanju tovrstnih posegov pomembni in obvezni. Upravni organ meni, da je takšen način dela smiseln, saj je le tako odnose med sosedmi, če so že skajeni, mogoče tudi rešiti.

35. Kolikšen je bil vložek sredstev sklada in drugih občinskih sredstev v novo zgradbo UNZ in kolikšna je bila prvotna pogodba o sofinanciranju?

ODGOVOR:

a) Financiranje izgradnje objekta UNZ—OŠTO je bilo izvršeno preko proračuna občine Krško. Plačila so bila izvršena v obdobjih od 15. 10. 1987 do 5. 10. 1988. Skupaj je bilo za financiranje II. faze izgradnje objekta izplačano 1.184.167.360 tedanjih dinarjev oziroma 2.164.702 DM (upoštevani srednji tečaj na dan plačila).

Viri sredstev so bili naslednji:

občinski proračun

870.711.930 din ali 1.679.356 DEM

od tega:

— iz sklada stavbnih zemljišč

645.711.930 din ali 1.218.819 DEM

— kredit Vojnega servisa

225.000.000 din ali 460.537 DEM

— RSNZ

313.455.430 din ali 458.346 DEM

SKUPAJ:

1.184.167.360 din ali 2.164.702 DEM

Za gradbena, obrtna in instalacijska dela, ki jih je izvajal SGP Pionir, je bilo nakazanih 1.168.167.360 din oz. 2.131.957 DEM, za nadzor pa je bilo porabljenih 16.000.000 din ali 32.749 DEM. Strokovni nadzor je bil zupan Savaprojektu Krško. S posebnim sporazumom, ki sta ga dne 5. 10. 1987 sklenila RSNZ in Izvršni svet SO Krško, je bilo določeno, da je nosilec investicij IS SO Krško in da RSNZ takoj prispeva 150.000.000 din (kar je bilo tudi nakazano), do 30. 3. 1988 pa še znesek 190.000.000 din (nakazano 150.000.000 din). Vse morebitne stroške pa si soinvestitorja razdelita: RSNZ 68 %, OŠTO 32 %.

b) Sklad stavbnih zemljišč je za pridobitev zemljišča in ostale stroške, ki so nastali v zvezi s pridobitvijo, od leta 1986 od 1989 vložil 464.774.763 din ali 502.706 DEM.

A + B = 1.648.942.123 DIN ali 2.667.408 DEM.

36. Problematika prašičje farme v Pristavi

ODGOVOR:

Že dalj časa si podjetje prizadeva na ustrezen način dolgoročno rešiti ekološke probleme.

Pri razreševanju ekološkega problema so imeli vedno koncept vračanja gnojevke na kmetijska zemljišča. Prvotna rešitev je bila distribucija gnojevke na kmetijska zemljišča s hidravličnim transportom preko namakalnega sistema. Izgrajena infrastruktura za namakanje kmetijskih zemljišč bi omogočala namakanje dela Krškega polja, kjer so pretežno plitva tla in so v sušnih letih zaradi pomanjkanja vode izredno prizadeti pridelki. Ocenjujejo, da so zaradi suše v povprečju pridelki manjši za 40 %. Namakalni sistem pa bi omogočil dobre strniščne posevke. Zavedajo se možnosti za ogrožanje podtalnice in strukture zemljišč na Krškem polju so v zadnjem času dopolnili koncept razreševanja ekologije v smeri dodatne obdelave gnojevke na farmi tako, da bi na ta način zmanjšali obremenitev kmetijskih zemljišč z gnojevko. Predvidevajo razreševanje ekologije farne prašičev na sledeč način:

Svežo gnojevko zbirajo v bazenu, ki ima tudi funkcijo bioreaktorja, kjer z bioplinom, ki nastane, segrejejo gnojevko na 35—37 stopinj celzija. Segreto gnojevko nato zmešajo s celulozno maso (slama, lubje, tropine) in tako dosežejo optimalno razmerje C : N za kompostiranje organskih odpadnih snovi. Pri temperaturi 40—55 stopinj Celzija in z mešanjem oz. dodajanjem kisika ter ob ustreznih vlagi so optimalni pogoji za kompostiranje. Odcetek pri kompostiranju, ki ima relativno malo suhe snovi, zbirajo v betonskih aeracijskih bazenih. V bazenih se izvrši oksidacija ter po potrebi oligomatska obdelava (odstranitev težkih kovin) in dezinfekcija. Obdelano odpadno vodo lahko uporabljajo za spiranje kanalizacije na farmi, vlaženje

komposta in na kmetijskih zemljiščih za gnojenje oz. namakanje.

Del proizvedenega komposta planirajo uporabiti kot organsko gnojilo za gnojenje kmetijskih zemljišč, ostali del pa z deževniki predelati v biološko gnojilo.

Projektanti zagotavljajo, da je le po opisanem tehnološkem postopku mogoče ustrezno rešiti problem gnojilke na farmi Pristava tako, da ne bo ogrožena podtalnica Krškega polja. Do sedaj so izdelani projekti PGD in PZI za namakalno-gnojilni sistem Pristava in idejni projekt »predelava gnojilke in komposta«.

Na republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so posredovali izdelane projekte. Ne glede na to, da je bil že predstavljen projekt razreševanja ekologije republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, so dogovorjeni, da ga v kratkem ponovno predstavijo temu sekretariatu.

II. PODROČJE DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

37. Koliko Romov živi na območju občine Krško, koliko v naselju Kerinov grm (KS Veliki Podlog) in koliko od teh je otrok, starih do 15 let?

ODGOVOR:

Na območju občine Krško živi 196 Romov v 39 družinah. Romi živijo v štirih naseljih v treh KS: KS Senuše — v naselju Rimš (Straža pri Raki) živi 45 Romov, v KS Leskovec živi v naselju Loke 30 in v naselju Drnovo 24 Romov, v KS Veliki Podlog v naselju Kerinov grm pri Gorici živi 97 Romov.

Od 97 Romov, ki živijo v naselju Kerinov grm, je 25 otrok, starih 0-6 let.

38. Koliko Romov je trenutno zaposlenih?

ODGOVOR:

Na podlagi podatkov, s katerimi razpolagamo, sta trenutno zaposlena za nedoločen čas 2 Roma (1 ženska, 1 moški) z Drnovega. En Rom ima pavšalno obrt — prevoz otrok s kombijem. Priložnostno ali sezonsko se zaposli 5 Romov, največ opravljajo zidarska dela.

Velika večina Romov se preživlja s priložnostnimi in neorganiziranimi zaposlitvami, kot so: zbiranje odpadnih surovin — predvsem starega železa, nabiranje zdravilnih zelišč, gozdnih sadežev, gob, kostanja..., občasno pa tudi pomagajo pri kmečkih opravilih na posameznih kmetijah.

39. Kakšni so kriteriji za pridobitev socialnih pomoči, koliko družin in posamez-

Zaprte objekta bi pomenilo razreševanje vprašanja zaposlenih na farmi in sprejetih obveznosti glede dobave prašičev in vračila vložnih sredstev. Na farmi je zaposlenih okoli 50 delavcev in v Agrokombinatu nimajo možnosti za njihovo zaposlitev pri drugih delih. M-Agrokombinat ima obveznost, da dobavlja prašiče in vrača vložena sredstva sovlagateljema. Prav gotovo bi sovlagatelji zahtevali izpolnitev obveznosti ne glede na to, da bi prekinili proizvodnjo. Na farmi še niso bile polno zasedene kapacitete, vendar so zaradi nezasedenih kapacitet večji fiksni stroški na enoto proizvoda. V strukturi lastne cene predstavljajo fiksni stroški okoli 40 % in za 1 % manjša proizvodnja pomeni približno 0,4 % večjo lastno ceno. Osební dohodki predstavljajo v lastni ceni 8—10 % stroškov. Za 25 % manjša proizvodnja pomeni približno toliko večjo lastno ceno, kot so osebni dohodki v lastni ceni.

Razselitev farne na ekološko ustrezen način pa po dosedanjih ocenah ni možna zaradi velikih vlaganj in posestne strukture.

Enemu zaposlenemu Romu je bila dodeljena družbena denarna pomoč v obliki posojila.

Romi so v letu 1990 prejeli 66.602 dinarja socialno-skrbstenih pomoči. V mesecu oktobru so štirje Romi prejeli 4.602 din skrbstvenih pomoči kot edini vir preživljanja.

Otroške dodatke je v mesecu oktobru prejelo 75 otrok. V mesecu oktobru je bilo izplačanih 31.920,50 din otroških dodatkov.

Prehrana otrok v šoli znaša za mesec oktober 12.050 din in je zagotovljena iz skupne višine otroških dodatkov.

40. Koliko Romskih otrok obiskuje osnovno šolo in kolikšni so dodatni stroški šolanja; posebni prevoz, prehrana, učila, oblačila in druge aktivnosti, ki so potrebne za izvedbo pouka?

ODGOVOR

Osnovno šolo obiskuje 42 otrok.

Dodatni stroški šolanja na Osnovni šoli Leskovec znašajo letno 477.677 din, od tega stroški prevoza 260.040 din.

Mesečno znaša cena prevoza 26.400 din.

Dodatni stroški za varstvo Romskih otrok znašajo mesečno 1.760 din.

41. Koliko tako imenovanih kulturnih sredstev je letošnje leto namenila naša skupnost domu in koliko znaša trenutno mesečna dotacija?

ODGOVORI:

1. Do meseca oktobra (vključno z oktobrom) 1990 smo prejeli 951.966,00 din dotacij iz sredstev za kulturo za leto 1990. Plan iz sredstev za kulturo za leto 1990 je 1.206.326,00 din. Zadnja dotacija v mesecu oktobru je znašala 62.100,00 din.

2. Koliko kulturnih programov je v letošnjem letu organiziral sam dom in kakšen je bil obisk na njih?

ODGOVORI:

2.1. Organiziral DKD sam:

1. Zvone Šeruga, predavanje o Afriki 210 obisk.
2. Film. predstava Beat street 400 obisk.
3. Film. predstava Učna leta izumitelja polža 80 obisk.
4. Koncert Stoparji in M. Robek 101 obisk.
5. Gled. predstava Dama iz Maxima 340 obisk.
6. Koncert ansambla Pohorje expres 90 obisk.
7. Film. predstava Amandos 200 obisk.
8. Koncert Bratov Avsenik 700 obisk.
9. Film. predstava Johan Strauss 1400 obisk.
10. Filmska predstava Sreča na vrhvi 300 obisk.
11. Video projekcija Pastirci 750 obisk.

12. Predvajanje o alpinizmu 500 obisk.
13. Gledališka predstava Maraton 89 obisk.
14. Film, predstava Čarovniški klobuk 1106 obisk.
15. Koncert skupine Veronique 6 obisk.
16. Večer poezije in glasbe 60 obisk.

2.2. Organizacija drugih v sodelovanju DKD:

1. Gozdni kabaret OŠ Brestanica 1100 obisk.
2. Koncert 6. festivala otroške vedre pesmi 200 obisk.

42. Koliko kulturnih prireditev in katere je dom organiziral po drugih krajih naše občine?

ODGOVOR:

V tem letu dom ni organiziral nobenih predstav v drugih krajih naše občine.

43. Koliko kulturnih prireditev so v domu organizirali drugi organizatorji?

ODGOVOR:

Drugi organizatorji so v DKD organizirali naslednje predstave:

1. Gledališka predstava PESNIKOVA ŽENA PRIHAJA 300 obisk.
2. Koncertni večer Rajlovac 250 obisk.
3. Koncert pih. ork. iz ZRN in folk. skup. iz T.V. 270 obisk.
4. Koncert Celebrant singers 250 obisk.

44. Kakšen je sploh status Kulturnega doma?

ODGOVOR:

Kulturni dom je samostojna družbena organizacija s področja kulture in izobraževanja, registrirana pri Gospodarskem sodišču v Novem mestu (iz Statuta).

45. Kdo sestavlja in izbira kulturni program v domu in koliko je bilo v letošnjem letu namenjenih sredstev kulturnim prireditvam?

ODGOVOR:

Kulturni program oblikujejo in izbirajo v upravi doma in sicer na pobudo zunanjih sodelavcev, šol, firm ter na osnovi ponudb poklicnih gledaliških in glasbenih institucij, ljubiteljskih skupin, podjetij ter obiskovalcev, filmski program na podlagi sejemske ponudbe jugoslovanskih distributerjev (pomoč so objavljene kritike in dostopnost cen).

46. Kdo sme razpolagati in pod kakšnimi pogoji z opremo in tehniko v domu?

ODGOVOR:

S tehniko in opremo razpolaga delovna organizacija, oziroma pooblaščen odgovorna in strokovna oseba v okviru potreb in dogovorov za izvajanje programa.

47. Ali je možno in pod kakšnimi pogoji, da organizira prireditve v domu druga

družbena ali zasebna prireditvena organizacija?

ODGOVOR:

Prireditve v domu organizirajo pod enakimi pogoji družbene ali zasebne prireditvene organizacije.

48. Ali je res, da je bila zadnja nabava opreme v domu (računalnik, videotop itd.) omogočena iz sredstev namenjenih projektu ekološke table? Če je bilo tako, kdo je odobril nabavo?

ODGOVOR:

Nabava opreme v DKD Krško je bila realizirana iz sredstev, ki jih je NEK Krško namenila ureditvi projekcije ekoloških podatkov (ekološke table) v DKD Krško po pogodbi št. 1737/90 (čl. 4 točka b).

49. V pobudi delegat med drugim ugotavlja, da je ta, edina Srednja šola v naši občini, že nekaj časa v izredno težkem gmotnem stanju, zlasti v zvezi z zagotavljanjem sredstev za nabavo in modernizacijo učne tehnologije. Te problematike šola ni uspevala v preteklih letih razrešiti niti s pomočjo Izobraževalne skupnosti Slovenije (uradni financer), niti s pomočjo občine Krško (formalni ustanovitelj šole).

Zato kolektiv šole skupaj z učenci daje pobudo novi skupščini občine Krško, da se proučijo vse možnosti, kako šoli zagotoviti stalni vir sredstev za nabavo učne tehnologije in najde rešitev za reden dotok sredstev.

ODGOVOR

— stališče izvršnega sveta

Ugotovitev šole o gmotnem položaju, povezano z modernizacijo učne tehnologije v celoti drži in lahko trdimo, da je krepko zastala in torej kritična.

Zavedamo se, da ugotavljanje zgodovinskih dejstev v odnosih in razmerjih med šolo in ustanoviteljem ter financierjem samo po sebi ne bo razrešilo problema. Nekatera dejstva pa je vendarle treba osvetliti, da bi lažje odločali o usmeritvah za naprej.

Srednja šola v Krškem je bila ustanovljena z odločbo takratnega okraja Trbovlje (št. 01-1-503-5 z dne 21. 6. 1957, Uradni vestnik okraja Trbovlje št. 11/57) kot izrazito regijska šola s širšim slovenskim pomenom. Financiranje je bilo zagotovljeno v okrajnem proračunu do ustanovitve takomenovanih temeljnih in posebnih izobraževalnih skupnosti že leta 1967 (zakon o izobraževalnih skupnostih in financiranju vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji — Uradni list št. 16/67). Po tem zakonu so se srednje šole financirale prek izobraževalnih skupnosti in sicer:

— srednje šole splošnih usmeritev delno prek temeljnih izobraževalnih skupnosti (te so bile ustanovljene praviloma za več občin) in delno iz republiške izobraževalne skupnosti:

— srednje šole strokovnih usmeritev pa prek posebnih izobraževalnih skupnosti in republiške izobraževalne skupnosti (glej 42. člen zgoraj citiranega zakona).

Po ukinitvi okrajev so bile formalne ustanoviteljske pravice z okraja Trbovlje prenešene na občinsko skupščino Krško (odločba št. 1-023-8/72 z dne 25. 4. 1972). Obveljal pa je zgoraj omenjeni sistem financiranja. Iz tega lahko zaključimo, da občinska skupščina Krško ni imela nikoli neposredne odgovornosti za financiranje srednje šole.

S poznejšo zakonodajo so se vedno bolj razmejevali principi financiranja med občino in republiko. Z zadnjim zakonom o svobodni menjavi dela na področju vzgoje in izobraževanja (Urad. list SRS št. 1/80) so ta razmerja nedvoumno opredeljena med izobraževalnimi organizacijami in izobraževalnimi skupnostmi. Celoten program dejavnosti srednjih šol, vključno z amortizacijo, materialnimi stroški po enotnih normativih in standardih za izvajanje učnega programa ter sredstvi za razvoj materialne osnove dela šol (glej 10. in 11. člen tega zakona), se je zagotavljal prek posebnih izobraževalnih skupnosti oz. republiške izobraževalne skupnosti.

Po sprejetju amandmajev k slovenski ustavi v letu 1989 so bile z 31. 12. 1989 SIS ukinjene. Ustavni zakon (Urad. list SRS št. 32/89) pa je (glej 12. člen) pristojnosti z republiških SIS prenesel na Izvršni svet Republike Slovenije do noveliranja zakonodaje za področje vzgoje in izobraževanja (tega še ni!). S posebnim zakonom o zagotavljanju sredstev za skupne in splošne potrebe (Uradni list SRS št. 41/89) pa je za leto 1990 uredil sistem začasnega financiranja družbenih dejavnosti. Tudi po tem zakonu občina nima nobenih pristojnosti (niti možnosti) urejati financiranja srednjih šol.

V pripravi je področna zakonodaja, tudi zakon o javnih financah, vendar ti dokumenti še niso prišli v javnost, zato ni mogoče nakazovati ureditev teh vprašanj v bodoče, dokler ne bomo imeli možnosti razpravljati o vseh teh sistemskih dokumentih.

Predlagamo, da se pobuda delegata Srednje šole Krško sprejme v tem smislu, da bomo pri obravnavanju sistemskih zakonov tudi v naši občini angažirano pozorni ter prek naših občinskih in drugih poslancev iz naše regije v republiški skupščini vplivali za kar najbolj ustrezno sistemsko ureditev vprašanja načina financiranja srednje šole, ki jo moramo tudi vnaprej obravnavati kot regijsko izobraževalno organizacijo.

NAŠ GLAS
NAŠ GLAS

III. PODROČJE DRŽAVNE UPRAVE

50. Ali je res, da IS ne bo vztrajal pri vrnitvi stanovanja, ki ga je uporabljala delavka upravnih organov občine, ga. Darja Dobrovnik, glede na to, da je dala vlogo za prenehanje delovnega razmerja?

ODGOVOR:

Darja Dobrovnik je podala pismeno vlogo za sporazumno prenehanje delovnega razmerja. Ker ji do roka, ki ga je postavila v vlogi, ni bilo ugodeno, je delovno razmerje prekinila enostransko (izostanek z dela). Službe UO so ugotovile, da je delavka dolžna vrniti družbeno stanovanje delovne skupnosti upravnih organov. Med tem ugotavljanjem je bilo tudi ugotovljeno, da v stanovanju stanuje tretja oseba (starejša), kateri je dodelila uporabo stanovanja bivša Samoupravna stanovanjska skupnost.

V skladu z zakonom o stanovanjskih razmerjih je lastnik družbenega stanovanja dolžan v primerih prekinitve delovnega razmerja, ko oseba ne izpolnjuje pogojev, da bi obdržala uporabno pravico, podati zahtevo oziroma sklep o odvzemu stanovanja v roku 3 mesecev od prenehanja delovnega razmerja. V konkretnem primeru bo izvršni svet Skupščine občine Krško v imenu upravnih organov prekinil uporabno pravico bivši delavki, čeprav zaradi dejanskega stanja ne bo pridobil praznega stanovanja.

51. Ali je res, da za zamenjavo stanovanja pristojni organ občine ni dal soglasja?

ODGOVOR:

Za zamenjavo stanovanja, prenos uporabne pravice na drugega uporabnika, mora v skladu z zakonodajo dati lastnik stanovanja, v konkretnem primeru ob menjavi Svet delovne skupnosti upravnih organov občine Krško, dati soglasje. Z zamenjavo ni bil seznanjen svet, niti ni obravnaval vloge, zamenjava pa je bila opravljena brez soglasja in jo je opravila bivša Samoupravna stanovanjska skupnost. Ob tej ugotovitvi je dal odsek za stanovanjske zadeve odgovor, da je res, da je bila storjena napaka.

52. Krajevni urad Senovo in KS Senovo se ne moreta in ne smeta vseliti v adaptirane prostore v objektu na Titovi 98 na Senovem, dokler ne povrneta stroškov investicije. oba sta praktično podaljšana roka Skupščine občine krško in delujeta v dobrobit občanov na področju KS Senovo.

ODGOVOR:

Ob prevzemu dolžnosti se je želelo takoj razrešiti vprašanje preselitve. Po ustnih razgovorih med KS Senovo in odsekom za stanovanjske zadeve je bilo ugotovljeno, da je objekt adaptiran, med drugim tudi iz stanovanjskih sredstev in da med KS Senovo

in upravnimi organi SO za potrebe KU Senovo ni bila podpisana nobena investicijska pogodba. Prostorji so se začeli adaptirati na podlagi ustnih zagotovil vodstva KS in vodstva bivšega izvršnega sveta SO, da bodo stroške pokrili. Pri ogledu prostorov za potrebe KU Senovo je bilo ugotovljeno, da gre za predimenzionirane prostore in da jih upravni organi kljub ponujeni odkupni kreditni pogodbi niso sposobni odkupiti. O tem je bil seznanjen izvršni svet SO.

Izvršni svet SO je odločil, da se za potrebe KU Senovo določi samo en prostor s sanitariji in zanj sklene najemna pogodba. S sklenitvijo najemne pogodbe so bili dani pogoji za preselitev KU, kar je tudi storjeno. Ni pa razrešeno vprašanje prostorov za KS Senovo, kar naj bi bivši izvršni svet SO obljubil, da bo rešil.

53. Koliko delavcev krške občinske uprave že ima pisno dovoljenje predstojnika za opravljanje del izven občinske uprave?

ODGOVOR:

Takoj po objavi predpisov o prepovedi opravljanja del v popoldanskem času, konkretno 28. 8. 90, je bila izdana okrožnica za vse upravne delavce. Iz vodene evidence o izdanih dovoljenjih imajo dovoljenje štirje za popoldansko delo, dva sta soustanovitelja

podjetij, eden pa ustanovitelj lastnega podjetja, noben ni dobil dovoljenja za to. O vseh pa bo ponovno odločeno ob izvedbi reorganizacije upravnih organov. V primeru, da obstajajo še drugi konkretni primeri, bi želeli, da nam to sporočite.

54. Koliko delavcev krške občinske uprave ima takšno dovoljenje za delo, ki je neposredno povezano z delom v državnem organu, ne glede na to, kje ga opravljajo?

ODGOVOR:

Dovoljenje ima en delavec, in sicer za administrativno delo.

55. Zakaj zemljiška knjiga ne dela vsak dan in zakaj se ne uvede informatizacija za hitrejšo poslovanje?

ODGOVOR:

Zemljiška knjiga deluje v okviru enote Temelnjega sodišča Novo mesto. V zvezi z vprašanjem je predsednik Temelnjega sodišča Novo mesto dal odgovor, da je zemljiška knjiga odprta vsak delovni dan, da pa zaradi količine vlog ne uspe takoj reševati zadev. Če pa bi to hoteli, je potrebno povečati sistemizacijo, glede informatizacije pa da so odvisni od republiškega proračuna in da nimajo finančnih sredstev, ki bi jim omogočila uvedbo informatizacije.

V zvezi s tem je potrebno seznaniti vse, da je izvršni svet SO 28. 8. 90 sprejel odredbo o delovnem času, ki velja za vse upravne organe in je uradni dan vsak delovni dan od 8. do 15. ure, ob sredah pa od 8. do 17. ure.

IV. PODROČJE DAVČNE POLITIKE

56. Delegat iz SOP Krško je postavil delegatsko vprašanje, zakaj Uprava za družbene prihodke Krško ne sprejema računov obrtnikov za nekatera podjetja in katera merila za selekcioniranje pri tem uporablja.

ODGOVOR:

Glede na to, da od odgovornih oseb v podjetjih pogosto prejemamo podobna vprašanja, bomo odgovorili nekoliko širše:

a) Odredba o evidentiranju računov (Ur. list SRS, št. 7/83, 44/88 in 14/90) določa, da morajo davčni zvezanci (obrniki) predložiti račune v evidentirni upravi za družbene prihodke. Neevidiranega računa podjetja ne smejo izplačati, ker bi s tem storila prekršek. Uprava za družbene prihodke je dolžna vsak račun evidentirati, kar tudi dosledno izvaja. Trditev SOP-a, da uprava za družbene prihodke računov tega podjetja ne sprejema, je napačna.

b) Zgoraj navedena odredba pa prav tako določa, da lahko uprava za družbene pri-

hodke pri evidentiranju računov zapadle in neplačane davčne obveznosti obrtnikov odtegne z odredbo (na hrbtici strani računa) in s tem naloži podjetju, da mora odtegnjene zneske nakazati na prehodni račun davkov in prispevkov, in ne obrtniku.

Takšen način »izterjevanja« obveznosti je le eden od načinov; davčni zavezanec pa je še vedno obrtnik. Uprava za družbene prihodke stopa v odnos le z obrtnikom, roki plačila davčnih obveznosti so predpisani z zakoni (se ne določajo z dogovarjanjem, niti jih ne postavlja uprava za družbene prihodke!), zato so tudi roki plačila, o katerih se dogovorita obrtnik in podjetje, za upravo za družbene prihodke nerelevantni.

c) Ena izmed temeljnih nalog uprave za družbene prihodke je, da obračunane obveznosti izterja. Zaradi izredno nizkega % izterjave zapadlih davčnih obveznosti od obrtnikov v letošnjem letu (31. 7. je bilo le 60 % obveznosti izterjanih) je Uprava za družbene

prihodke Krško kot upravni organ SO Krško, ki naj bi izvajal, v okviru zakonskih določil, politiko vlade oziroma skupščine, o tem seznani IS in dala v presojo argumentiran predlog, da od 1. 8. 1990 sploh ne bi več odtegovali zapadlih davčnih obveznosti od računov, pač pa bi jih izterjevali na osnovi drugih določil ZDO.

Izvršni svet je predlagano stališče uprave za družbene prihodke zavrnil, kljub temu da je bil seznanjen s posledicami (namesto 95-odstotne bo dosežena izterjava, ocenjena po projekciji, le 75-odstotna), in sprejel stališče, naj uprava za družbene prihodke še naprej »odteguje« zapadle obveznosti od računov, ki pa naj jih izbira po lastni presoji oziroma po hitrosti plačevanja le-teh (ker se obrtniki z drugačnim načinom ne strinjajo).

d) V konkretnem (SOP-ovem) primeru je zavezanec (obrtnik) izjavil, da se bo sam dogovoril s SOP-om za plačilo računa, davčne obveznosti pa bo poravnal sam. Zato je uprava za družbene prihodke račun le evidentirala; zapadlih obveznosti pa od računa, ki ga je obrtnik izstavil SOP-u, ni odtegnila (kar pa na odnose obrtnik—SOP ne vpliva).

57. Ali Uprava za družbene prihodke občine Krško dobi v vednost kakšno pogodbo o delovnem razmerju za delo drugih oseb, ki jo sklene samostojni obrtnik za področje projektiranja, svetovanja in strokovnega nadzora pri gradnji objektov, in sam nima zahtevane strokovne usposobljenosti za vse faze projekta?

ODGOVOR:

Uprave za družbene prihodke ne dobivajo od obrtnikov pogodb o delovnem razmerju, ker za to UDP niso pooblaščen niti obrtniki k temu zavezani. Te pogodbe morajo prijaviti upravnemu organu, pristojnemu za obrt.

Pač pa uprava dobi od Republiške uprave za zdravstveno varstvo, izpostave v Krškem, uradno obvestilo o prijavi delavca v zavarovanje oziroma redno delovno razmerje. Ta podatek je osnova za vnos delavca v našo evidenco. Vsak mesec pa mora obrtnik dostaviti upravi plačilno listo za delavca in odvesti davek in prispevke iz osebnega dohodka. Če obrtnik krši te določbe, ga predlagamo v postopek za prekršek.

Obrtniki, ki se ukvarjajo z dejavnostjo projektiranja, zaenkrat ne zaposlujejo delavcev.

Če pa se vprašanje morda nanaša na delo po pogodbi, posredujemo še naslednje pojasnilo:

Upravi za družbene prihodke samostojni obrtniki ne pošiljajo v vednost pogodb o delu, ker ta obveznost ni predpisana. Pač pa morajo vsi obrtniki kot izplačevalci teh dohodkov občanom v treh dneh po izplačilu obračunati in plačati davek po odbitku in prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje — za nesrečo pri delu. UDP je torej dolžna kontrolirati finančne tokove in če pri

pregledu poslovnih knjig ugotovi, da so obrtniki za opravljanje svoje dejavnosti angažirali tudi občane, zahteva obračun in plačilo obveznosti, če jih sami še niso izvršili. V konkretnem primeru smo ugotovili, da so zavezanci s tega področja za posamezne faze angažirali praviloma druge obrtnike, razen v enem primeru, kjer je UDP v okviru svojih pristojnosti tudi ukrepala. Opozorili bi še na to, da kršitve s področja delovnega prava in zaposlovanja ugotavlja Medobčinski inšpektorat.

58. Koliko davkov in koliko prispevkov so samostojni obrtniki, ki opravljajo eno od dejavnosti projektiranja, svetovanja, inženiringa ali strokovnega nadzora v zadnjem letu dni povprečno na mesec odvajali upravi za družbene prihodke v občini Krško?

ODGOVOR:

Glede na to, da se vsak obrtnik lahko ukvarja z več dejavnostmi, vprašanje pa se po

našem mnenju v prvi vrsti nanaša na dejavnost projektiranja, bomo v nadaljevanju zajeli le podatke o obveznostih obrtnikov, ki se ukvarjajo s projektiranjem in istočasno s svetovanjem.

S to dejavnostjo se je na dan 30. 9. ukvarjalo 7 obrtnikov (od tega eden s popoldansko dejavnostjo). Z upoštevanjem plačav (začetniške olajšave, ki so v prvem letu poslovanja 100-odstotne, v drugem 50-odstotne in v tretjem 25-odstotne) je bilo odmerjeno (akontativno) 44.795,50 din davka oziroma 6.399,40 din na zavezanca oziroma 533,30 din na mesec na zavezanca. V obdobju od 1. 1. 1990 do 30. 9. 1990 pa so bili zavezanci, ki opravljajo redno dejavnost, dolžni plačati še 141.615,40 din prispevkov iz dohodka, ostanka čistega dohodka in izbrane zavarovalne osnove. Glede na to, da so posamezni zavezanci pričeli opravljati obrtno dejavnost v letu 1990, znašajo prispevki na enega zavezanca in na en mesec 3.168,70 din.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve pri Skupščini občine Krško ugotavlja, da je potrebno pričeti evidentiranje kandidatov za imenovanje družbenega pravobranilca samoupravljanja občin Brežice, Krško in Sevnica s sežemem v Krškem, in objavljaj

obvestilo

o evidentiranju kandidatov za opravljanje funkcije **družbenega pravobranilca samoupravljanja** občin Brežice, Krško in Sevnica.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja bo po kandidacijskem postopku imenovan izmed kandidatov s poznavanjem družbenoekonomskih odnosov na področ-

ju samoupravljanja in družbene lastnine.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja bo imenovan za 4 leta in je lahko po poteku mandata ponovno imenovan.

Kandidate lahko predlagajo (z izjavo o sprejemu kandidature in življenjepisom s podatki o izobrazbi in zaposlitvah) občani, organizacije ali skupnosti.

Na obvestilo se lahko prijavijo tudi kandidati sami.

Predloge sprejema Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine občine Krško, Cesta krških žrtev 14, 8 dni od dneva razpisa.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine občine Krško

Priprave na novoletna praznovanja otrok

Veseli december 1990

Poziv OZPM Krško podjetjem, obrtnikom, sindikatom in vsem zaposlenim v občini Krško

Vsako leto ob tem času potekajo v kulturnih domovih, društvi, vrtcih, šolah ter v Občinski zvezi prijateljev mladine priprave na novoletno praznovanje otrok. V ta namen so se v petek, 16. novembra 1990, sestali vsi zainteresirani dejavniki na razširjeni seji predsedstva OZPM Krško in se dogovorili, da bodo tudi letos organizirali novoletno praznovanje otrok z obdaritvijo vseh predšolskih otrok v naši občini.

Večina delovnih in sindikalnih organizacij ter nekateri obrtniki so že vsa leta doslej pripevali sredstva za nakup daril in izvedbo prireditev v višini dogovorjenega zneska na zaposlenega. Vse delovne organizacije, združenja in zasebnike prosimo, da pristopijo k enotni novoletni obdaritvi predšolskih in osnovnošolskih otrok tudi letos. Skupen pristop na celotnem območju občine je že tradicionalen in se je uveljavil kot edino pravičen do vseh otrok.

V težki ekonomski situaciji današnjega časa je gotovo najvažnejše, da prevladata ljubezen do otroka in zavest, da je otrok le enkrat otrok in da je obveza nas starejših, da jim nudimo majhno pozornost in pavlični svet, ki se tako hitro spremeni v leta skrbi in težkih življenjskih izkušenj.

Prosimo, da sredstva za novoletno obdaritev otrok nakažete na žiro račun OZPM Krško, št. 51600—678—65277, s pripisom: Za novoletno obdaritev otrok.

Naš zobozdravnik

Res stopamo v Evropo 2000?

Govorimo o tem, vendar vse manj verjamemo. Toda mi v vrtcu poznamo nekoga, ki v Evropo prav krepko koraka. To je tudi naš, ne le šolski zobozdravnik Boris Fekonja, doktor stomatologije.

Vprašajte malošolarje, ali jih je zobozdravnik kaj strah! Verjetno vas ne bodo razumeli, saj pred nami pravkar raste generacija otrok, katerim je ta strah neznan. Njim je zobozdravnik prijetno doživetje, saj jim tako lepo pripoveduje, kaže tako zanimive stvari, jih »žgečka« po zobkih in je sploh super stric. Otroci se njegovega obiska v vrtcu vedno razveselijo. Obkrožijo ga in z žarečimi očmi poslušajo, kot da pripoveduje pravljico, ki bi mu jo še Andersen lahko zavidal. Tudi ko spoznajo, da ne pripoveduje pravljice, temveč resnico o tem, kaj naj storijo za svoje zobe, da jih bodo ohranili zdrave in lepe, kljub temu da jim pove, da bonboni in žvečilni gumiji za zobe niso zdravi, ni njihova vnaša ob poslušanju nič manjša. Oči se jim svetijo tudi brez bonbonov.

Ko pa ga obiščejo v njegovi ordinaciji, je še posebno zanimivo. Kaj vse vidijo pri njem! Še na stolu jih popelje v višino ter po pravi zobe z lepimi zvezdicami.

Žal vse to ob Borisu doživijo le mali šolarji, mlajši pa morajo počakati, da bodo prišli na vrsto, saj je že v šoli preveč otrok, ki ga nujno potrebujejo. Vendar tudi mlajši niso preveč odrinjeni. Vsi otroci, starejši od treh let, nekateri tudi mlajši, si v vrtcu umivajo zobe. Sestra Tatjana Smolej jim pove zgodbo o zobeh, jim pokaže, kako naj si jih umivajo, za kar vneto skrbijo naše vzgojiteljice in varuhinje. Vsakodnevno učijo in vzpodbujajo otroke pri umivanju zob, pa tudi same sežejo po krtački, saj je zgled najboljša vzpodbuda, kar jim čudovito uspeva.

Z zobozdravnikom se srečujejo tudi starši, ko jim na naših roditeljskih sestankih pripoveduje, kako naj skrbijo za otrokove zobe, kako naj mu jih umivajo in seveda jedo čim manj sladkarij. Tu občudujemo njegov optimizem, saj z enako vnemo govori petim ali petdesetim staršem. Vsak otrok mu je pomemben.

Ob takem zobozdravniku resnično lahko dosežemo, da naši otroci zobobola ne bodo poznali, da bodo imeli zdrave zobe.

Starši!

Veliko nas je, ki se trudimo, da bi imel vaš otrok zdrave zobe. Pomagajte tudi vi. Umivajte otroku zobe, kakor mu jih naše vzgojiteljice in varuhinje, odvadite ga sladkarij, saj so sladkarije samo nepotrebna podkupnina in navada, ki zelo škoduje. Mi ne bomo odnehali, saj ob takem zobozdravniku tudi ne moremo, zato bodite vztrajni tudi vi.

*Polonca Umek,
višja med. sestra v VVZ Krško*

Rejniki in rejenci

Susan D. Poole pravi: »Biti dober rejnik je gotovo eno najtežjih opravil na tem svetu. Vendar je tudi malokatero tako globoko zadovoljujoče.«

Mi pa objavljamo naslednje prispevke z namenom, da predstavimo rejništvo kot obliko družbene skrbi za otroke, ki iz različnih vzrokov ne morejo živeti pri svojih starših, vendar tokrat tako, kot ga doživljata rejnica in deklka, ki živi v rejniški družini.

Delo rejnika ali rejnice je težko, vendar je lahko tudi zelo lepo. Se vam ne zdi, da je sosedom otrok ravno tako potreben ljubezni, razumevanja, skrbi kot naš lastni? Ste se kdaj pri svojem otroku vprašali, kakšne koristi vam bo prinesel v življenju? Niste! Tudi od rejenčkov ne pričakujete tega, ker bi bilo nepošteno. Otroku želite pomagati, ga spraviti iz največkrat nevzdržnih razmer, v katerih živi.

Ko socialna delavka pripelje otroka — mi ga imenujemo NOVI ČLAN DRUŽINE, se ga razveselimo in mu to veselje tudi pokažemo. Vsak otrok reagira drugače, ko pride v družino, kjer naj bi potem živel. Največkrat so otroci zadržani, glavice sklonijo globoko na prsi in ne spregovorijo niti besede; ali pa

so pretirano živahni in glasni, ker želijo na ta način skriti svoj strah.

Vsak otrok ima pravico do življenja — do svojega mišljenja in ga sme povedati, ker le tako mu bomo ponudili možnost, da se bo razvijal v osebnost — v človeka. Ni dovolj, da nudimo otroku streho nad glavo, hrano in obleko. Vse to je najmanj, kar otrok potrebuje. Dati mu moramo toplino doma, zatočišče, varnost in ljubezen.

Roke rejnic so hrapave in žuljave, vendar otrok ne čuti teh žuljev, ko ga pobožamo in ga stisnemo k sebi. Čutiti se mora varnega v novem okolju. Velikokrat pa pride do težav, ko se pričnejo otrokovi starši vmešavati v rejnikovo delo. Rejenček je čustveno močno navezan na svoje starše, pa čeprav ti starši niso sposobni skrbeti za otroka ali pa so ga pretepal in prepuščali usodi. Razumeti moramo otrokovo stisko: ne bi se rad zameril rejnici, ker jo ima po svoje rad, na drugi strani so pa vendarle njegovi starši.

Potegniti nekako črto med vsemi temi čustvi je nemogoče. Nam rejnicam se pa le velikokrat posreči, da srečno krmarimo med vsemi temi težavami, saj opravljamo svoje delo z ljubeznijo do otrok in z željo, da bi jim lahko čim bolj in čim večkrat pomagale, da bi tudi ti otroci imeli srečno otroštvo in dober start za življenje.

Rejnica

V rejniški družini

Sem dijakinja gimnazije in stanujem v domu učencev. Ob petkih prihajam domov, kjer že dvanajsto leto živim v rejništvu. Čeprav je dejstvo, da živim pri rejnikih, nimam nikoli tudi takega občutka, saj se tukaj počutim kot doma. Nikoli se ne počutim tuje ali pa, da bi razmišljala, da tu nisem doma in da je moj dom nekje, kjer mene ni. Da so moji starši neki drugi ljudje, ki jih sploh ne poznam. Tega ne čutim nikoli. Morda zato, ker se hitro prilagajam, vendar tega ne verjamem. Mislim, da se moram za mojo domačnost hvaliti rejnikom, ki mi nikoli ne strežejo s takimi in drugačnimi občutki, da sploh nisem njihova ali da tu ni moj pravi dom. Saj tu je moj pravi dom in rejniki so zame moji edini starši. Ne morem pojmovati za starše človeka, ki sta me zapustila že v najmlajših letih, ki me nista prišla nikoli niti obiskat, da bi si ju vsaj predstavljala, in nikoli nista skrbela zame. Saj ju sploh ne poznam. Vso skrb in težave sta prenašala moja rejnika in edino njuna zasluga je, da sem zdaj preskrbljena, da hodim v šolo, da sem zdrava in sploh, da se dobro počutim. Kamorkoli grem, nimam nikjer občutka, da sem slabo vzgojena ali da imam starše, ki ne skrbijo zame dovolj. Vse to je zasluga mojih rejnikov oziroma mojih drugih staršev.

Edina razlika v primerjavi s pravimi starši je v tem, da ju kličem »teta in stric« namesto »mama in oči«. Res je, da se mi včasih zdi, da sta stroga, vendar je to njuno edino orožje, s katerim lahko dosežeta, da bom v življenju nekaj dosegla in se za življenje kaj naučila.

Takšno je moje življenje v rejniški družini. Imam srečo, da sem prišla k dobrim ljudem, pri katerih sem srečna. Vendar je otrok brez staršev zelo veliko in upam, da se bodo še našli ljudje, ki so tako dobri, da jih bodo vzgojili v ljudi, ki so vredni življenja.

Rejenka, 16 let

Rejnica, ki se je predstavila, in njena družina že četrto leto nudita dom 11-letnemu dečku. V tem času je tudi večkrat sprejela v oskrbo otroke, ki so začasno potrebovali oskrbo in je bila zanje nujna takojšnja izločitev iz prejšnjega okolja. Iz njenega razmišljanja vidimo, da delo rejnikov ni lahko, vendar lahko prinese kaj lepega.

Gotovo bi rejnika deklce, ki je opisala svoje doživljanje v rejniški družini, ganilo prebiranje njenih vrstic ter ju navdalo s prijetnimi občutki, da sta v življenju naredila nekaj, kar je resnično vredno in dragoceno, kar se ne da izmeriti ali primerjati z nobeno drugo stvarjo. Željo, ki jo ob koncu izraža deklka, kot sta njena rejnika, takšno željo in

potrebo občutimo tudi v našem centru za socialno delo. Že nekaj let se srečujemo s težavami zaradi pomanjkanja dobrih rejniških družin. Kar ena tretjina naših otrok živi v rejniških družinah izven naše občine. Želeli bi, da bi v bodoče vsi otroci lahko ostali v naši občini. Če vas zanima, kako postati rejnik oz. rejnica, ali če želite o rejništvu zvedeti še kaj več, se oglasite na Center za socialno delo Krško, CKŽ 11, Krško, ali na tel. 32—325 ali 31—260. Veseli bomo vašega sodelovanja!

Burga Kržan

Izleti, domače koline in še kaj

Planinsko društvo Bohor ima za čas do začetka januarja v načrtu tri srečanja za svoje člane, ki pa se jim lahko pridružite tudi drugi. Najprej bo na vrsti spominski pohod na Tisje v bližini Litije, in to 9. decembra. Teden dni kasneje, 16. decembra, vas vabijo na domače koline na Šmohor, 2 uri hoje od Laškega. Ko pa boste odpraznovali domače novoletne praznike, se lahko odločite še za skupno praznovanje s planinci iz društev Videm, Lisca in Brežice, ki bo 6. januarja v koči na Bohorju. Na Bohor pa ste vabljeni tudi sicer, saj vas je oskrbnica Katica pripravljena sprejeti kadarkoli, in zagotavljajo vam, da se boste ob zakurjeni peči bohorske koče prav prijetno počutili. Vse podrobnosti o ponudbi društva boste izvedeli, če pokličete na številko 79—333, za izlete pa se lahko prijavite na več mestih: v lekarni Senovo, knjižnici Krško, recepciji hotela Sremič, pri planinskih poverjenikih in mentorjih na šolah.

Ne zamudite predavanja Vikija Grošlja

Verjetno ni veliko ljudi, ki ne bi kdaj slišali za ime **Viki Grošelj** (zlasti v zadnjem času). Viki je alpinist, ki si je zadal nalogo, da bo osvojil vseh štirinajst osematisočakov sveta. Ta cilj pridno in načrtno uresničuje, saj je, recimo, samo v enem letu osvojil kar štiri vrhove nad magično mejo 8.000 m. O tem svojem podvigu je pripravil tudi zelo zanimivo predavanje.

Na povabilo Planinskega društva Bohor bo imel predavanje z naslovom »4x8.000« v sredo, 28. novembra ob 18. uri v mali dvorani Delavskega doma Krško.

Zgornje vrstice veljajo kot vabilo, zato dogodka ne zamudite!

Propagandna komisija PO Bohor

Romski oddelek v šoli

Delo z romskimi učenci je izrazito težko. Njihovo otroštvo je drugačno kot pri ostalih šolarjih. Pri delu v razredu niso samostojni, delo je treba individualizirati in diferencirati. Vsa navodila je potrebno večkrat ponoviti, vsakemu še posebej razložiti, preden so sposobni za samostojno izvajanje nalog. Osip med šolskim letom je zelo velik, veliko učencev je tudi neocenjenih.

Zato je šola v Leskovcu organizirala samostojne oddelke, v katerih se učnovzgojni

program prilagaja sposobnostim teh otrok in v katerih se oni tudi počutijo bolj varne. Napredujejo in so nato uspešni pri vključevanju v ostale oddelke ob posameznih vzgojnih predmetih (telovadba, likovni pouk...). V leskovski šoli so prepričani, da so bili doslej v svojih prizadevanjih osamljeni, saj so opravliali tudi dela, ki so v pristojnosti drugih.

(Danica Zalokar, pomočnica ravnateljice OŠ Leskovec)

Zdravstveni dom Krško

je pričel 25. oktobra letos izvajati

preventivni program cepljenja proti influenci (gripi)

Cepljenje izvajajo z inaktiviranim ali mrtvim cepivom, in sicer v presledku enega meseca z dozama po 0,5 ml.

Cena paketa je 150 dinarjev.

Zaradi racionalne oskrbe s cepivom prosijo za poimenska naročila, ki jih sprejemajo vsak dan od 7. do 9. ure na telefonski številki 31—310 ali 31:311, int. 18. Od 4. 12. dalje bosta veljali novi številki: 21—204 in 22—281, interna številka 18.

Alpinizem je za mlade

Tudi letos organizira Planinsko društvo Bohor Senovo oziroma Alpinistična sekcija Krško, ki deluje v okviru tega društva, novo alpinistično šolo. To je že tretja takšna šola po vrsti v zadnjih letih, ki jo organizira ta zagnana, a izkušena AS v sodelovanju z alpinisti iz Novega mesta.

Na uvodno predavanje z diapozitivi, ki je bilo v sredo, 14. novembra, je prišlo sedem mladih, alpinizma željnih fantov in deklet, ki jih je pozdravil tudi predsednik PD Hinko Uršič. Bila pa je to še priložnost, da se zastavi delo za naprej (možnost pridobitve prostora oziroma stene za montažo umetne plezalne stene), saj so prišli na to uvodno predavanje tudi ostali člani AS, tako da je prostor »krasilo« kar 23 mladih ljudi.

Šola bo potekala ob ponedeljkih od 18. ure dalje v prostorih Alpinistične sekcije Krško v Domu mladih (t. j. baraki za trgovino »podmornico«) do pomladi. Razdeljena bo na teoretični in praktični del. Pri teoriji se bodo najprej seznanili z zgodovino alpinizma, opremo, orientacijo, nevarnostmi, vozli itd., v praktičnem delu pa z varovanjem, prostim in tehničnim plezanjem...

Kdor je zamudil uvodno predavanje in se želi družiti z nami, pravi Marjan Zver, ki je zadolžen za to šolo v okviru AS, za tega še ni prepozno. Takšnega uka željni tako fantje kot dekleta se nam v ponedeljek ob 18. uri še vedno lahko pridružijo.

Propagandna komisija PD Bohor

Podboški košarkarji premagali Olimpijo

V nedeljo (17.11.90) sta se v II. moški slovenski košarkarski ligi (center) pomerila gostitelj, košarkarski klub iz Podbočja in mladinska vrsta KK Olimpije. Rezultat je bil 86:80, čeprav so gostje (Olimpija) po prvem polčasu imeli 14 točk prednosti. V vrsti Podbočja so bili najuspešnejši strelci Krajcar (27), Vega (26), Krošelj (12), Bubalo (7), Krivokapič (6), Jurečič (5) in Rozman (3). Pri Olimpiji so koš nasprotnikov polnili Peterlin (18), Tomovič (11), Dornik (12), Revter (2) in Tokuhisa (2).

Tekma naslednjega, VIII. kola bo v soboto, 24. novembra zvečer, v Osnovni šoli Gornjskega bataljona Podbočje, ko se bosta pomerila KK Podbočje in Zlatorog Laško.

Marjan Dornik

»Šola zdravega življenja«

V treh letih izvajanja programa Šole zdravega življenja se je v Nerezinah zvrstilo že preko 500 udeležencev. Iz analize obolenosti, ki jo je pripravila Gabrijela Pleško-Gorenc, dr. medicine, spec. medicine dela, prometa in športa, je razvidno, da so v občini Krško na prvem mestu prav bolezni dihal, katerih delež je pri odraslih 28,46 %, pri šolski mladini 51,02 %, pri predšolskih otrocih pa 58,45 %. Tudi zaradi navedenih podatkov smo že pred tremi leti pričeli organizirati preventivni medicinski odmor (Šola zdravega življenja) z učinki, ki so podobni učinkom zdraviliškega zdravljenja pri boleznih dihal, a skoraj desetkrat cenejši.

Podatki o odraslih udeležencih nam kažejo, da je bilo 74 % udeležencev starih od 30 do 50 let; da je bilo 81,16 % aktivnih zavarovancev — delavcev; da je imelo 74 % udeležencev lažje ali srednje okvare zdravja; da so bile med boleznimi na prvem mestu bolezni dihal — 37,22 %. Podatki za otroke pa povedo, da je imelo 80 % udeležencev otrok lažjo, srednje težko ali težko okvaro zdravja, od tega 85 % na dihalih.

Pri testiranju vitalne kapacitete in forsiranega ekspiratornega volumna se po štirinajstih dneh patološke vrednosti omenjenih parametrov niso več pojavile pri 18 % udeležencev. Pri 15 % udeležencev se je bistveno izboljšala telesna pripravljenost. Spremljanje bolniškega staleža po letu 1988, ko smo začeli s Šolo zdravega življenja, kaže pri udeležencih zmanjšanje bolniškega staleža. Zavedamo se, da na bolniški stalež vpliva vsaj 40 že dokazanih dejavnikov. Če upoštevamo, da se vsa leta od 1987 do 1990 znani dejavniki niso spreminjali, lahko ocenimo, da je vpliv Šole zdravega življenja pozitiven, še posebej pri boleznih dihal, saj je delež bolniškega staleža udeležencev v letu 1989 padel na 0,5 % in v letu 1990 ostaja enak.

Pri obolenosti otrok še ni objektivnih metod za takojšnje spremljanje učinkov Šole zdravega življenja, vendar pa otroci, ki so bili v Šoli zdravega življenja, obolevajo v zimskih mesecih polovico manjkrat kot ostali otroci.

Tudi v prihodnje še nameravamo organizirati Šolo zdravega življenja ter obnem spremljati bolniški stalež odraslih udeležencev ter obolenost otrok.

Po treh letih dela lahko ocenimo, da je oblika programiranega medicinskega aktivnega odmora, ki smo jo imenovali Šola zdravega življenja, dokazala, da je uspešna metoda za ohranjanje, utrjevanje in izboljšanje zdravja.

Dokončna rešitev financiranja programa ter vsebinsko, kvalitetno in kvantitetno dopolnjevanje sedanje oblike programa bo

omogočilo ljudem življenje in zdravje v smislu definicije zdravja.

Ob tej priložnosti pa bi se radi zahvalili podjetjem in ustanovam, ki so nam vsa tri leta pomagali pri izvajanju Šole zdravega življenja. To so Nuklearna elektrarna Krško, podjetje Videm Krško, SOP—Oprema Krško, Zdravstveni dom Krško, Vzgojno-varstveni zavod Krško ter Dom upokojencev Krško. Tem pa so se letos pridružili še: Zavarovalnica Triglav Krško, Stranka demokratične prenove — OK Krško, Socialistična stranka — OK Krško in (takrat še) ZSMS — Liberalna stranka Krško. Vsem se v imenu udeležencev zahvaljujemo.

Marjan Urbanč, sekretar OS ZSSS Krško
Gabrijela Pleško-Gorenc, dr. med., ZD Krško

V okviru Šole zdravega življenja je tudi to jesen organizirana

preventivno-korektivna gimnastika

Vadba poteka v telovadnici dijaškega doma Krško:

— za ženske vsak ponedeljek od 18. do 19. ure,
— za moške vsak torek od 18. do 19. ure.

Smo proti tolikšnemu povišanju stanarin

Sklep Izvršnega sveta Skupščine občine Krško, da bodo decembrske stanarine dražje za 70 % (čeprav je to bistveno manj, kot je predlagala strokovna služba), predstavlja hudo ogrožanje življenjske ravni večine najemnikov stanovanj.

V ponazoritev samo nekaj števil:

1. Predvidena decembrska stanarina bo za 440,54 % dražja, kot je bila junijska (povišanja: julija za 125 %, septembra 35 %, oktobra 4,68 % in decembra 70 %).

2. V tem obdobju (zadnje znano obdobje je julij—september) pa so bile plače v masi na področju občine Krško večje le za 2,74 %. Poleg tega so bile izplačevane neredno ali pa sploh ne!

3. Septembrske in oktobrške stanarine so dosegale 2,09-odstotni delež vrednosti sta-

Opravičilo:

Spoštovani bralci in delegati!

Kljub temu da smo besedilo odgovorov na delegatska vprašanja v uredništvo Našega glasa dobili pozno (20. 11. 90 po 12. uri), smo se zelo potrudili in popoldne ter čez noč besedilo uredili vsaj toliko, kolikor se je v tako kratkem času pač dalo. Žal pa nam je zagodel računalnik, ki je povsem na koncu odpovedal. Skoraj pol besedila smo morali zadnji hip prepisati nanovo. Verjemite, da po tolikih urah dela in v naglici ni lahko ostati zbran, zato je temu primeren tudi rezultat. Upamo, da boste vsaj naš trud sprejeli z razumevanjem. Opravičujemo se!

Uredništvo

Preventivne in terapevtske vaje so namenjene vsem tistim, ki želijo preprečiti obolenja gibal, in tudi tistim, ki želijo popraviti nekatere slabosti telesne drža in nepravilnosti gibalnega ustroja (slabosti v ramenih, kolkih, gležnjih in hrbtenici...)

Pojasnila o preventivni zdravstveni rekreaciji daje organizator rekreacije Stane Iskra (SOP, tel. 32—766).

novanjskega sklada, kar je celo nad priporočenim deležem v Sloveniji (2,04%) ali nad zaželenim v občini Krško (2,07 %), decembrska stanarina pa bo ob upoštevanju neuradno objavljene rasti cen dosegla kar 3,29 %, kar je povsem blizu ekonomskim stanarinam (3,40 %).

4. Po zadnji občutnejši podražitvi stanarin je bila povprečna cena stanarine za 1 m² v občini 11,95 din, oktobrška 12,44 din, decembrska pa bo dosegla 21,15 din in bo po nepopolnih podatkih ena najvišjih, če ne najvišja v Sloveniji.

Prepričani smo, da smo s temi številkami pokazali neupravičenost izrazite podražitve stanarin, saj bo s tem ukrepom prizadetih kakih 35 % prebivalcev naše občine. Njihova že tako padajoča življenjska raven bo še bolj padla. Prepričani smo tudi, da bo na ta račun veliko socialnih težav, ki pa jih bo spričo nezadovoljstva ljudi še veliko težje reševati, zato pozivamo IS, da sklep spremeni in naj pri cenah, ki so v njegovi pristojnosti, upošteva le uradno rast življenjskih stroškov, saj bodo tudi tako popravljene cene stanarin težko breme za marsikaterega najemnika stanovanja.

Jože Černoša, predsednik OS ZSSS Krško

»Mala« skupščina — veliko vprašanj

Zakaj imamo denar za vojaška letala (ki potem hrupno preletavajo naša naselja), za šole, kulturo, šport in drugo ga pa ni? To je bilo samo eno od vprašanj (brez odgovora), ki so jih na zasedanju v krški skupščinski dvorani predstavnikom »ta prave« skupščine in izvršnega sveta 7. novembra zastavili učenci osnovnih šol iz občine. Zasedanje na temo Zdravo, varno, dobro sta pripravila Občinska zveza prijateljev mladine in koordinacijski odbor tedna otroka, podprla pa ga je Zavarovalna skupnost Triglav.

Poleg zgornjega, zaenkrat bolj ali manj retoričnega vprašanja, so mladi poslanci — bili so iz vseh razredov višje stopnje — postavili kopico konkretnih vprašanj in so tudi vztrajno terjali odgovore. Med drugim so zahtevali čistilno napravo, in to z argumentom, da taka naprava stane samo enkrat — takrat ko se zgradi, korist pa je dolgotrajna. Z več koncev občine so poročali o polnih zbiralnikih za smeti in divjih odlagališčih. (Dokaz, da veliki in dragi spomladanski očiščevalni akciji, ki jo je opravil Kostak, manjka konec — trajna rešitev za odlaganje in odvoz.) Sedmošolka iz Krškega je menila, da vsi preveč poudarjajo nevarnost jedrske elektrarne za okolje, pozabljajo pa na »Videm«. Nekdo drugi je predlagal, naj bi ljudi poučevali o bolj pametni uporabi strupenih škropliv, prodajo teh snovi pa kontrolirali. Delegatki iz Brestanice in Koprivnice sta se zavzeli za izgradnjo telovadnic na tamkajšnjih šolah (predsednik SO je dodal še srednjo šolo) kot naložbo v zdravje in večje delovne sposobnosti bodočih delavcev. Krški šolarji so opozorili na najbolj nevarne prometne točke in predlagali, da se postavi semafor v križišču pri podmornici, na prehodu pri šoli in pri stadionu pa prav tako ali pa vsaj dodatni svetlobni znaki. Delegat iz Leskovca je menil, da bi za varnost otrok v prometu veliko naredili, če bi uredili posebno progo za kolesarje, ki se sedaj vozijo kar po prometnih poteh. Ne nazadnje si mladi želijo tudi zabave in druženja: osmošolec iz Krškega je predlagal, da naj bi poiskali prostor za mladinski klub in poskrbeli, da bi bil kakšen disko odprt ob takem času, ko bi ga lahko tudi oni obiskovali.

Ali bodo, kako bodo in kdaj vse te stvari urejene, bomo šele videli. Mladi poslanci so namreč dobili le malo odgovorov, npr. te, da kovske odpadke po odlagališčih čistijo Romi, da se morajo o problemih z odpadki pogovarjati tudi v krajevnih skupnostih, da bo razpadajoča mostova v Podbočju uredila občina in da se bo skupščina odločila, kako bo z gradnjo telovadnic. Član izvršnega sveta, ki ima na skrbi varstvo okolja, je mlade pozval, naj pomagajo odkrivati onesnaževalce, sodelujejo v očiščevalnih akcijah in poskušajo tudi pri svojih domačih doseči, da bi spremenili svoj odnos do okolja.

Najpogostejši odgovor mladim pa je bil, da za uresničitev njihovih pobud ni denarja. A zdi se, da si v občinskem vodstvu glede tega niso edini, saj je podpredsednik občinske skupščine ob koncu zasedanja prišel do spoznanja, da »denar je, samo troši se nepravilno, zato ga za nekatere programe potem zmanjka. Dogovoriti se moramo za prednostne naloge, to pa tako, da bomo upoštevali posledice.«

Delegatka ZSMS — LS je udeležence otroškega parlamenta spodbujala, naj se ne

dajo odpraviti z obljubami, ampak naj vztrajajo pri svojih zahtevah in preverjajo, ali se uresničujejo, da jim ne bo prihodnje leto in še naslednja treba ponavljati istih vprašanj. Če lahko sodimo po izkušnji s prvega nastopa, potem se za vztrajnost mladih poslancev ni treba bati.

